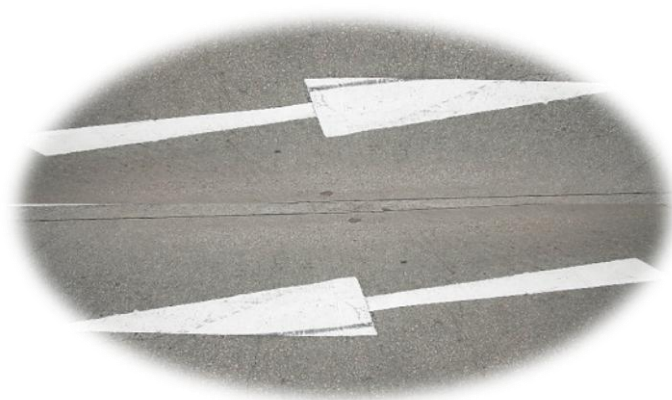

NEDERIGHEID

Andrew Murray

Nederigheid

Het sieraad voor de heiligheid

Jezus zei: Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart en u zult rust vinden voor uw ziel.

door

Ds. Andrew Murray

Samengesteld en bewerkt door Sjaak Wouters
Voor meer informatie of vragen mail naar: info@heartcry.nl

Inhoud

1	Nederigheid: de heerlijkheid van het scheepsel	5
2	Nederigheid: het geheim van de verlossing	7
3	Nederigheid in het leven van Jezus	10
4	Nederigheid in het onderwijs van Jezus	12
5	Nederigheid bij de discipelen van Jezus	15
6	Nederigheid in het dagelijkse leven	18
7	Nederigheid en heiligheid	21
8	Nederigheid en zonde	24
9	Nederigheid en geloof	27
10	Nederigheid en de dood van het eigen ik	29
11	Nederigheid en geluk	32
12	Nederigheid en verhoging	35
13	Aantekeningen A, B, C, D	38
14	Een gebed om nederigheid	41

Woord vooraf

Er zijn drie sterke beweegredenen die ons tot nederigheid aansporen: de nederigheid past mij als schepsel, als zondaar en als gelovige. De eerste beweegreden zien wij bij de engelenschaar, bij de mens vóór de val en in Jezus als Zoon des mensen. De tweede beweegreden doet een beroep op ons in onze gevallen toestand en wijst ons de enige weg waarlangs wij tot onze juiste plaats als schepselen kunnen terugkeren. In de derde beweegreden ontdekken wij de verborgenheid van de genade. Deze leert ons, dat, naarmate wij onszelf verliezen in de overweldigende grootheid van de verlossende liefde, de nederigheid ons leidt tot de voleinding van eeuwig geluk en aanbidding.

In ons algemeen godsdienstig onderricht werd de tweede beschouwing bijna uitsluitend op de voorgrond geplaatst, zodat sommigen tot het uiterste gegaan zijn door te zeggen, dat wij moeten blijven zondigen, willen wij inderdaad nederig blijven.

Anderen hebben weer gedacht dat de kracht van de zelfverloochening het geheim van de nederigheid is. En het christelijk leven heeft schade geleden, daar, waar gelovigen niet duidelijk erbij bepaald werden dat zelfs in onze positie als schepselen, niets natuurlijker, mooier en gezegender is dan 'niets' te zijn, opdat God 'alles' zou zijn. Ook werd er schade geleden waar het niet duidelijk werd gemaakt, dat het niet de zonde is die ons nederig maakt, maar de genade. De mens die, door zijn zondigheid ertoe geleid, zich verdiept in Gods wonderbare heerlijkheid als God, Schepper en Verlosser, is degene die voor Hem inderdaad de laagste plaats wil innemen.

In deze overdenkingen heb ik, om meer dan één reden, bijna uitsluitend de aandacht gevestigd op de eerste beweegreden: de nederigheid die ons als schepselen past. Het is niet alleen omdat het verband tussen nederigheid en zonde zo uitvoerig wordt uiteengezet in heel ons godsdienstig onderwijs, maar omdat ik geloof dat het onontbeerlijk is voor de volheid van het christelijk leven, dat het andere aspect op de voorgrond wordt geplaatst. Wil Jezus inderdaad ons voorbeeld zijn in Zijn nederigheid, dan moeten wij de beginselen verstaan waarin die nederigheid geworteld is. Wij moeten de gemeenschappelijke basis kunnen vinden waarop wij met Hem kunnen staan en leren hoe onze gelijkvormigheid met Hem kan verkregen worden. Willen wij inderdaad nederig zijn tegenover God en de medemens, wil de nederigheid onze vreugde zijn, dan moeten wij inzien dat zij niet slechts het teken van beschaamdheid over de zonde is; daarnaast is nederigheid een bekleed zijn met de lieflijkheid en het geluk van de hemel en van Jezus. Het was Jezus' heerlijkheid om de gestalte van een dienstknecht aan te nemen, zoals toen Hij tot ons zei: "En wie onder u de eerste wil zijn, zal uw slaaf zijn" (Matth. 20:27). En Hij leert ons de gezegende waarheid, dat er niets zo Goddelijk en hemels is als ieders dienstknecht te zijn. De getrouwe dienstknecht die zijn plaats kent, acht het een waar genot om in de behoeften van zijn Meester of van zijn gasten te voorzien. Wanneer wij inzien, dat nederigheid iets is dat oneindig veel dieper gaat dan schuldgevoel, en wanneer wij haar aannemen als ons deel aan het leven van Jezus, dan zullen wij beginnen te leren dat dit onze ware adel is. Als we dit tonen, door aller dienstknecht te zijn, dan is dit de hoogste vervulling van onze roeping als mensen die naar Gods beeld geschapen zijn.

Wanneer ik op mijn eigen godsdienstige ervaringen terugzie of op de "kerk van Christus in de wereld" let, dan verbaast het mij te zien, hoe weinig de nederigheid gezocht wordt als het onderscheidend kenmerk van het discipelschap van Jezus. Wat zijn er helaas weinig bewijzen in de prediking en in het dagelijkse leven, in de gemeenschap met christenen, in het organiseren en het verrichten van werk voor Christus, dat nederigheid beschouwd wordt als een van de belangrijkste deugden, de enige

wortel waaruit de genadegaven kunnen ontspruiten, de ene onontbeerlijke voorwaarde voor ware gemeenschap met Jezus. Mensen hebben kunnen zeggen over hen, die belijden naar ware heiligheid te streven, dat die belijdenis niet gepaard ging met nederigheid. Dit is een luide oproep aan alle oprechte christenen — of die beschuldiging nu geheel waar is of niet — om te bewijzen dat zachtmoedigheid en nederigheid van hart het voornaamste kenmerk is waaraan zij, die het zachtmoedige en nederige Lam van God volgen, gekend worden.

Nederigheid: de heerlijkheid van het scepstel

"En zij zullen hun kronen voor de troon werpen, zeggende: Gij, onze Here en God, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid, de eer en de macht; want Gij hebt alles geschapen, en om Uw wil was het en werd het geschapen". (Openb. 4:10b-11)

Toen God het heelal schiep, was Zijn enig doel, het scepstel deelgenoot van Zijn volmaaktheid en gelukzaligheid te maken, en zo daarin de heerlijkheid van Zijn liefde, wijsheid en kracht te tonen. God wilde in en door Zijn geschapen wezens Zichzelf openbaren, door aan hen zoveel van Zijn eigen goedheid en heerlijkheid te schenken als zij in staat waren te ontvangen. Maar deze schenking was niet een geven aan het scepstel van iets wat het in zichzelf kon bezitten, een soort leven of goedheid dat aan zijn zorg werd toevertrouwd of tot zijn beschikking werd gesteld. In geen geval. Maar omdat God een altijd-levende, altijd-tegenwoordige, altijd-handelende God is, die alle dingen draagt door het Woord van Zijn kracht, en in Wie alle dingen bestaan, kan de relatie van het scepstel tot God alleen één van onophoudelijke, volslagen en algehele afhankelijkheid zijn. Zo waarlijk als God door Zijn kracht eens alles schiep, zo waarlijk moet God elk ogenblik door diezelfde kracht alles onderhouden. Het scepstel moet niet alleen terugzien naar de oorsprong en het begin van zijn bestaan, en erkennen dat hij daarom alles aan God verschuldigd is. Zijn voornaamste zorg, zijn hoogste deugd, zijn enige geluk, nu en voor alle eeuwigheid bestaat daarin, dat hij zichzelf aanbiedt als een leeg vat waarin God kan wonen en Zijn macht en goedheid kan openbaren.

Het leven dat God geeft, wordt niet voor eens en voor altijd geschonken, maar van ogenblik tot ogenblik, door de onophoudelijke werking van Zijn almachtige kracht. Nederigheid, volkomen afhankelijkheid van God is, uit de aard der zaak, de eerste plicht en de hoogste deugd van het scepstel en de wortel van elke andere deugd. Zo is hoogmoed, of het gebrek aan deze nederigheid, de wortel van alle zonde en kwaad. Toen de gevallen engelen met zelfvoldoening op zichzelf begonnen te zien, kwamen zij tot ongehoorzaamheid en werden uit het licht van de hemel in de buitenste duisternis geworpen. Dit gebeurde ook met onze eerste ouders: toen de slang het gif van de hoogmoed, de wens om als God te zijn, in hun harten blies, vielen zij van hun hoge staat in de ellende waarin de mens nu verzonken is. In de hemel en op aarde is hoogmoed, zelfverheffing, de poort en de geboorte van de vloek van de hel. (Zie aant. A).

Hieruit volgt, dat niets ons verlossen kan dan het herstel van de verloren nederigheid, de oorspronkelijke en enige ware houding van het scepstel tegenover zijn God. En zo kwam Jezus om weer nederigheid op aarde te brengen, om ons deelgenoot daarvan te maken en ons daardoor te redden. In de hemel vernederde Hij Zich door mens te worden. De nederigheid die wij in Hem zien, bezat Hij reeds in de hemel; ze bracht Hem en Hij bracht haar naar deze wereld. Hier op aarde "vernederde Hij Zich, en werd Hij gehoorzaam tot de dood". Zijn nederigheid gaf aan Zijn dood haar waarde en werd zo onze verlossing. En nu is de zaligheid die Hij geeft niets minder en niets anders dan een schenking van Zijn eigen leven en dood, Zijn eigen geaardheid en geest, Zijn eigen nederigheid. Dit is de basis van Zijn verhouding tot God en van Zijn verlossend werk. Jezus Christus nam de plaats in en vervulde de roeping van de mens als scepstel, door Zijn leven van volmaakte nederigheid. Zijn nederigheid is onze zaligheid, Zijn zaligheid is onze nederigheid.

En zo moet het leven van de geredden, van de heiligen, noodzakelijk dit zegel van verlossing van zonde dragen, en van volledig herstel tot de oorspronkelijke staat. Hun verhouding tot God en tot de mens moet gekenmerkt worden door een allesdoordringende nederigheid. Zonder dit kan er geen werkelijk vertoeven in Gods tegenwoordigheid zijn, of een ervaren van Zijn gunst en van de kracht

van Zijn Geest; zonder dit geen blijvend geloof, liefde, blijdschap of kracht. Nederigheid is de enige grond waarin de genadegaven wortel schieten. Het gebrek aan nederigheid verschaft voldoende opheldering voor elke fout of misstap. Nederigheid is Met zozeer één van de vele genadegaven en deugden, maar ze is de wortel van alle gaven, omdat alleen zij ons de juiste houding voor God doet aannemen en Hem als God toelaat alles in ons te werken.

God heeft ons als redelijke schepsels zo gemaakt, dat hoe juister en helderder ons inzicht in de wezenlijke aard van een gebod is, of hoe dringender de noodzakelijkheid ervan wordt gezien, des te bereidwilliger en vollediger onze gehoorzaamheid daaraan zal zijn. De kerk heeft te weinig acht gegeven op onze plicht tot nederigheid, omdat de ware aard en belangrijkheid van de nederigheid niet voldoende begrepen werd. Ze is niet iets dat wij tot God brengen, of dat Hij ons geeft; ze is eenvoudig het gevoel van volslagen nietigheid dat bij ons opkomt wanneer wij zien hoe God waarlijk alles is, en hoe wij plaats kunnen maken voor God om alles in ons te zijn. Wanneer het schepsel beseft dat dit de ware adel is, en wanneer hij ermee instemt om het toegewijde, lege vat te zijn waarin het leven en de heerlijkheid van God kunnen werken en zich openbaren, dan ziet hij dat nederigheid eenvoudig de erkenning is van de realiteit van zijn positie als schepsel, en van de rechtmatige plaats van God in zijn leven.

In het leven van christenen, die de heiligheid najagen en belijden, behoort nederigheid het voornaamste kenmerk te zijn. Er wordt dikwijls gezegd, dat dit niet het geval is. Is de reden hiervan misschien, dat nederigheid in de leer en in het voorbeeld van de Kerk, nog nooit die plaats van de hoogste prioriteit heeft gehad die haar toekomt? En is dit weer niet te wijten aan de veronachtzaming van de waarheid dat, hoe sterk de zonde ook reden tot nederigheid geeft, er een beweegreden is van veel krachtiger invloed, welke Jezus, de engelen en de heiligen in de hemel zo nederig maakte: namelijk dat het voornaamste kenmerk van de verhouding van het schepsel tot zijn God, het geheim van zijn gezegend leven, de nederigheid en nietigheid is die God vrij laat om alles te zijn?

Ik ben er zeker van, dat vele christenen zullen belijden, dat hun ervaringen hierin ten zeerste aan de mijne gelijk zijn geweest: dat wij lang de Heer gekend hebben zonder te beseffen, dat zachtmoedigheid en nederigheid van hart het onderscheidend kenmerk van de discipel moeten zijn, zoals ze het ook van de Meester waren. En verder, dat deze nederigheid niet iets is dat vanzelf komt, maar dat ze tot het onderwerp van speciaal verlangen en gebed en geloof en levenspraktijk moet worden gemaakt. Wanneer wij het Woord bestuderen, zullen wij zien welke duidelijke en dikwijls herhaalde instructies Jezus Zijn discipelen op dit punt gaf en hoe traag zij hierin waren, hoe lang het duurde voor ze Hem begrepen. Laten wij bij het begin van onze overdenkingen erkennen, dat er niets zo natuurlijk is voor de mens, niets zo arglistig en verborgen, niets zo moeilijk en gevaarlijk, als de hoogmoed. Laten wij verstaan dat niets anders dan een vastbesloten en volhardend wachten op God en Christus zal openbaren, hoezeer wij tekortschieten in de genadegave van de nederigheid en hoe onmachtig wij zijn om te verkrijgen wat wij zoeken. Laten wij het karakter van Christus bestuderen, totdat onze zielen vervuld zijn met liefde voor Hem en met bewondering voor Zijn nederigheid. En laten wij geloven dat, wanneer wij verbroken zijn door het besef van onze hoogmoed, en van onze machteloosheid om die uit te bannen, Jezus Christus Zelf in ons hart zal komen om ons deze genadegave te geven, als een deel van Zijn wonderbaar leven in ons.

Hoofdstuk 2

Nederigheid: het geheim van de verlossing

"Laat die gezindheid bij u zijn, welke ook in Christus Jezus was, die Zichzelf ontledigd heeft, en de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen, en Zich vernederd heeft en gehoorzaam is geworden tot de dood. Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd". (Fil. 2:5-9)

Een boom kan alleen groeien uit de wortel waaruit hij ontsproten is. In heel zijn bestaan kan hij slechts leven uit het leven dat er in het zaad was waaruit hij voortkwam. Het volledige begrip van deze waarheid in haar toepassing op de eerste en de Tweede Adam zal ons ten zeerste helpen, zowel de noodzaak als de aard van de verlossing die er is in Jezus, te verstaan.

De noodzaak. — Toen de oude slang, die wegens zijn hoogmoed uit de hemel geworpen werd en wiens gehele natuur als duivel hoogmoed was, zijn woorden van verzoeking in de oren van Eva sprak, hebben deze woorden het gif van de hel meegebracht. En toen zij luisterde en haar verlangen en wil instelde op het vooruitzicht als God te zijn, kennende het goede en het kwade, drong het vergif haar ziel en haar bloed en leven binnen en verwoestte voor altijd die gezegende nederigheid en afhankelijkheid van God, die ons eeuwigdurend geluk zou zijn geweest. In plaats hiervan werd haar leven en het leven van haar nageslacht in de wortel bedorven door die allervreselijkste van alle zonden en alle vloek, het gif van de hoogmoed van satan. Alle ellende waarvan deze wereld het toneel geweest is, alle oorlogen en bloedvergieten onder de volkeren, heel haar zelfzucht en lijden, al haar eerzucht en afgunst, de gebroken harten en verbitterde levens, met alle dagelijkse onheilen, hebben hun oorsprong gehad in deze vervloekte, helse hoogmoed. Het is de hoogmoed die de verlossing noodzakelijk maakte; het is onze hoogmoed waarvan wij vóór alles moeten worden verlost. En ons inzicht in de noodzaak van de verlossing ervan zal grotendeels afhangen van onze kennis van de vreselijke aard van haar kracht die in ons bestaan gekomen is.

De aard. — Geen boom kan groeien, tenzij hij groeit uit de wortel waaruit hij ontsproten is. De macht die satan uit de hel meebracht en in het leven van de mens wierp, werkt dagelijks en elk uur met kracht in deze wereld. De mensen lijden eronder, zij vrezen deze macht, strijden ertegen en vluchten ervoor, en toch weten zij niet vanwaar zij komt en hoe het komt dat ze zo vreselijk groot en machtig is. Geen wonder dat zij niet weten, waar en hoe deze macht overwonnen moet worden. De hoogmoed heeft zijn wortel en kracht in een ontzettende geestelijke macht, zowel buiten ons als in ons; zo noodzakelijk als het is, te weten en te belijden dat de hoogmoed werkelijk een deel van ons is, zo noodzakelijk is het ook de hoogmoed in zijn satanische oorsprong te kennen. Indien dit ons ertoe brengt, er geheel aan te wanhopen dat wij deze macht ooit zullen overwinnen en uitwerpen, zal het ons des te spoediger leiden tot die bovennatuurlijke macht waarin alleen onze verlossing te vinden is — de verlossing door het Lam van God. De hopeloze worsteling tegen de werking van het eigen ik en de hoogmoed in ons, zal inderdaad hopelozener worden, wanneer wij denken aan de macht der duisternis achter dit alles. De volslagen wanhoop zal ons des te beter toerusten tot realisatie en aanvaarding van een kracht en een leven buiten onszelf, namelijk dat van de nederigheid van de hemel, zoals die neergedaald en dichtbij gebracht is door het Lam van God om satan en zijn hoogmoed uit te werpen.

Geen boom kan groeien, behalve op de wortel waaruit hij ontsproten is. Zoals wij moeten zien op de eerste Adam en zijn val om de kracht van de zonde in ons te kennen, zo moeten wij de Tweede Adam en Zijn kracht kennen, om binnenin ons een leven van nederigheid te doen ontspruiten, even wezenlijk en blijvend en overheersend als dat van de hoogmoed was. Wij hebben een leven van en in

Christus even werkelijk, ja werkelijker nog dan van en in Adam. Wij moeten wandelen "geworteld in Hem", "het Hoofd vasthoudend uit hetwelk het gehele lichaam opwast met Goddelijk wasdom". (Zie Col. 2:7,19). Het leven uit God, dat bij de vleeswording zich aan de menselijke natuur meedeelde, is de wortel waaruit wij moeten groeien; dezelfde almachtige kracht die daar werkzaam was en voortging te werken tot aan de opstanding toe, werkt dagelijks nog in ons. Onze enige behoefte is om het leven dat in Christus geopenbaard is, te bestuderen, te kennen en te vertrouwen dat dit het leven is dat nu het onze is, en dat op onze toestemming wacht om bezit en heerschappij te verkrijgen over geheel ons bestaan.

In deze beschouwing is het van het allergrootste belang, dat wij de juiste gedachten hebben over wie Christus is, over wat Hem inderdaad tot de Christus maakt en vooral over wat als Zijn hoofdkenmerk beschouwd moet worden, als het wezen van geheel Zijn karakter als onze Verlosser. Er kan slechts één antwoord zijn: het is Zijn nederigheid. Wat anders is de menswording dan Zijn hemelse nederigheid, waarin Hij Zichzelf ontledigde en mens werd? Wat anders is Zijn leven op aarde dan nederigheid: Zijn aanneming van de gestalte van een dienstknecht? En wat anders is Zijn verzoeningswerk dan nederigheid? "Hij heeft Zich vernederd en is gehoorzaam geworden tot de dood" (Fil. 2:8). En wat anders is Zijn hemelvaart en Zijn heerlijkheid, dan de nederigheid tot de troon verheven en met heerlijkheid gekroond? Hij vernederde Zichzelf, "daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd" (Fil. 2:9). In de hemel waar Hij met de Vader was, bij Zijn geboorte, in Zijn leven, in Zijn dood, in Zijn zitten op de troon, het is alles niets anders dan nederigheid. Christus is de nederigheid van God, belichaamd in de menselijke natuur; de Eeuwige liefde Zichzelf vernederend, Zichzelf bekleedend met het kleed van de zachtmoedigheid en beminnelijkheid om ons te winnen, te dienen en te redden. Zoals de liefde en de neerbuigendheid van God Hem tot de weldoener en helper en dienaar van allen maakt, zo was ook Jezus noodzakelijk de mensgeworden nederigheid. En zo is Hij nog in het midden van de troon, het zachtmoedige en nederige Lam van God.

Indien dit de wortel van de boom is, dan moet zijn aard te zien zijn in elke tak, in elk blad en in elke vrucht. Indien nederigheid de belangrijkste karaktereigenschap van Jezus is, de luister van Zijn leven — indien nederigheid het geheim van Zijn verzoeningswerk is, — dan zal de gezondheid en de kracht van ons geestelijk leven geheel en al ervan afhangen, dat ook wij hieraan de eerste plaats geven; dan zal het de nederigheid zijn die wij voornamelijk in Hem bewonderen, wat wij voornamelijk van Hem vragen, het éne waarvoor wij al het andere opofferen (zie aant. B). Kan men er nog over verwonderd zijn, dat het christelijk leven dikwijls zo zwak en vruchteloos is, wanneer de basis van het leven met Christus verwaarloosd wordt en onbekend is? Kan men erover verwonderd zijn, dat men zo weinig blijdschap ervaart over de verlossing, wanneer datgene waarin Christus die vond en aan ons meedeelt, de nederigheid, zo weinig gezocht wordt? Wanneer wij niet de nederigheid zoeken die in niets minder rust zal vinden dan in het einde en de dood van het eigen ik, die alle eer van mensen opgeeft zoals Christus deed, om de eer te zoeken die alleen van God komt; een nederigheid die zichzelf tot niets maakt en als niets rekent, opdat God alles kan zijn, en Hij alleen verhoogd zal worden: wanneer wij niet zulk een nederigheid meer dan onze hoogste blijdschap in Christus zoeken, en tot elke prijs welkom heten, zal er weinig hoop zijn op een godsdienst die de wereld zal overwinnen.

Indien misschien de aandacht van mijn lezer nooit speciaal gevestigd was op het gebrek aan nederigheid dat er in hem en rondom hem bestaat, kan ik er niet ernstig genoeg bij hem op aandringen om stil te staan en zich af te vragen of hij veel van de geest van het zachtmoedige en nederige Lam van God ziet in hen die naar Zijn naam genoemd worden. Laat hem bedenken hoe alle gebrek aan liefde, alle onverschilligheid tegenover de behoeften, de gevoelens, de zwakheden van anderen, alle scherpe en haastige veroordelingen en uitlatingen, waarbij men dikwijls de verontschuldiging maakt dat men recht-door-zee gaat en eerlijk is, alle uitingen van drift,

lichtgeraaktheid en geïmiteerdheid, alle gevoelens van bitterheid en vervreemding, hun wortel hebben in niets anders dan hoogmoed, die altijd zichzelf zoekt. Dan zullen zijn ogen geopend worden, zodat hij ziet, hoe een donkere, om niet te zeggen duivelse, hoogmoed, bijna overal binnensluipt, de vergaderingen der gelovigen niet uitgezonderd. Laat hem beginnen te vragen, wat de uitwerking ervan zou zijn, indien de gelovigen inderdaad voortdurend geleid werden door de nederigheid van Jezus in hun houding tegenover medegelovigen en de wereld. Laat hem zeggen of dag en nacht de roep van ons hart niet behoorde te zijn: ach, was de nederigheid van Jezus maar in mij en in allen rondom mij! Laat hem eerlijk zijn aangaande zijn eigen gebrek aan nederigheid, zoals die geopenbaard is in het beeld van Christus' leven en in heel het wezen van zijn verlossing, en hij zal beginnen te beseffen dat hij nooit werkelijk geweten heeft wie Christus is en wat Zijn verlossing betekent.

Gelovige, verdiep u in de nederigheid van Jezus. Dit is het geheim, de verborgen wortel van uw verlossing. Dring daarin dag aan dag dieper door, Geloof met geheel uw hart dat deze Christus, die God u gegeven heeft en die in Zijn Goddelijke nederigheid het werk voor u volbracht heeft, tot u zal inkomen om in u te wonen en te werken en u te maken tot wat de Vader wil dat u zijn zult.

Hoofdstuk 3

Nederigheid in het leven van Jezus

"Maar Ik ben in uw midden als dienaar". (Luc. 22:27)

In het Evangelie van Johannes zien wij het innerlijke leven van onze Heer aan ons geopenbaard. Jezus spreekt dikwijls over Zijn verhouding tot de Vader, over de motieven waardoor Hij geleid wordt, over het feit dat Hij Zich bewust is van de kracht en de geest waarin Hij handelt. Hoewel het woord nederig er niet in voorkomt, zullen wij nergens anders in de Schrift zo duidelijk zien, waaruit Zijn nederigheid bestond. Wij hebben al gezegd, dat deze eigenschap eigenlijk niets anders inhoudt dan de eenvoudige toestemming van het schepsel om God alles te laten zijn, waardoor hij zich overgeeft aan Zijn werking alleen. In Jezus zullen wij zien, hoe Hij, zowel als de Zoon van God in de hemel als, als mens op aarde, de plaats van algehele ondergeschiktheid innam en God de eer en de heerlijkheid gaf, die Hem toekomen. En wat Hij zo dikwijls leerde, werd in Hemzelf bewaarheid: "Wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden" (Luc. 14:11). Zoals er geschreven staat: "Hij heeft Zich vernederd, daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd" (Fil. 2:9).

Luister naar de woorden, waarmee onze Heer spreekt van Zijn verhouding tot de Vader en zie, hoe onophoudelijk Hij de woorden niet en niets op Zichzelf toepast. Het -niet ik-, waarin Paulus zijn verhouding tot Christus uitdrukt, is dezelfde geest als die waarin Christus spreekt aangaande Zijn betrekking tot de Vader.

"De Zoon kan niets doen van Zichzelf" (Joh. 5:19).

"Ik kan van Mijzelf niets doen; gelijk Ik hoor, oordeel Ik, en mijn oordeel is rechtvaardig, want Ik zoek niet mijn wil" (Joh. 5:30).

"Eer van mensen behoef Ik niet" (Joh. 5:41).

"Want Ik ben van de hemel nedergedaald, niet om Mijn wil te doen, maar de wil van Hem, die Mij gezonden heeft" (Joh. 6:38).

"Mijn leer is niet van Mij" (Joh. 7:16).

"Ik ben niet van Mijzelf gekomen" (Joh. 7:28).

"En Ik doe niets uit Mijzelf" (Joh. 8:28).

"Want Ik ben niet van Mijzelf gekomen, maar Hij heeft Mij gezonden" (Joh. 8:42). "Maar Ik zoek niet Mijn eer" (Joh. 8:5).

"De woorden, die Ik tot u spreek, zeg Ik uit Mijzelf niet" (Joh. 14:10).

"En het woord, dat gij hoort, is niet van Mij" (Joh. 14:24).

Deze woorden tonen ons de kern van Christus' leven en werk. Ze vertellen ons hoe het kwam dat de almachtige God in staat was Zijn machtig werk van verlossing door Hem te volbrengen. Zij tonen ons wat de gezindheid van het hart was die Christus achtte Hem te passen als de ware Zoon van de Vader. Ze leren ons wat de wezenlijke aard is van de verlossing die Christus volbracht en nu schenkt. Het is dit: Hij was niets, opdat God alles kon zijn. Hij gaf Zichzelf geheel en al, met Zijn wil en Zijn bekwaamheden over aan de Vader, opdat Hij in Hem zou kunnen werken. Van Zijn eigen kracht, van Zijn eigen wil, van Zijn eigen heerlijkheid, van heel Zijn zending met al Zijn werken en Zijn leer — van dit alles zei Hij: Niet Ik ben het, Ik ben niets, Ik heb Mijzelf aan de Vader gegeven om in Mij te werken; Ik ben niets, de Vader is alles.

Dit leven van totale zelfverloochening, van volslagen onderworpenheid aan de wil van de Vader en afhankelijkheid van Hem, ervoer Christus als een leven van volkomen vrede en blijdschap. Hij verloor niets door alles aan God te geven. God eerde Zijn vertrouwen in Hem en deed alles voor Hem en

verhoogde Hem tot aan Zijn rechterhand in heerlijkheid. En omdat Christus Zichzelf zo voor God vernederd heeft en God Hem altijd voor ogen stond, werd het Hem mogelijk om Zichzelf ook voor de mensen te vernederen en aller dienstknecht te zijn. Zijn nederigheid was eenvoudig de overgave van Zichzelf aan God, om Hem toe te staan in Hem te doen wat Hem mocht behagen, ongeacht wat de mensen rondom Hem ook van Hem zouden zeggen of Hem zouden aandoen.

Het is in deze geest en gezindheid, dat de verlossing door Christus haar deugd en kracht bezit. Om ons tot deze gezindheid te brengen, worden wij deelgenoten van Christus gemaakt. Dit is de ware zelfverloochening waartoe onze Zaligmaker ons roept: de erkenning dat het eigen ik niets goeds in zich heeft — tenzij het wordt als een leeg vat dat door God gevuld moet worden — en dat zijn eis om iets te zijn of te kunnen doen, geen enkel ogenblik ingewilligd mag worden. Het is boven alles hierin dat de gelijkvormigheid aan Jezus bestaat: namelijk in het niets zijn en niets doen uit onszelf, opdat God alles kan zijn.

Hier hebben wij de kern en het wezen van de ware nederigheid. Omdat dit niet wordt begrepen en er niet naar gestreefd wordt, is onze nederigheid zo oppervlakkig en zwak. Wij moeten van Jezus leren, hoe Hij zachtmoedig en nederig van hart is. Hij leert ons, waaruit de ware nederigheid ontspringt en waarin zij haar kracht vindt — in de wetenschap dat het God is die alles in allen werkt, dat het ons past ons aan Hem over te geven in volkomen onderworpenheid en afhankelijkheid, met volledige instemming om uit onszelf niets te zijn of te doen. Dit is het leven dat Christus ons kwam openbaren en meegeven — een leven uit God dat ontstaat door het afsterven aan de zonde en het eigen ik. Vinden wij dat dit leven te hoog voor ons is en boven ons bereik, dan moet dit ons des te meer ertoe aansporen het in Hem te zoeken. Het is de inwoning van Christus, die in ons dit zachtmoedig en nederig leven wil leven. Als wij daarnaar verlangen, laten wij dan bovenal zoeken naar het heilig geheim van de kennis van de natuur van God, waardoor Hij elk ogenblik alles in allen werkt; het geheim waarvan de hele natuur en ieder schepsel en bovenal ieder kind van God getuige moet zijn, — dat hij niets anders is dan een vat, een kanaal, waardoor de levende God de rijkdom van Zijn wijsheid, macht en goedheid kan openbaren. De wortel van alle deugd en genade, van alle geloof en Gode welbehagelijke dienst is, dat wij weten dat wij niets hebben, behalve wat wij ontvangen hebben. Laten wij dus in de diepste nederigheid ons buigen om op God te wachten.

Omdat deze nederigheid niet slechts een tijdelijk gevoel was, ontwaakt en in werking gebracht wanneer Jezus aan God dacht, maar de geest zelf was van heel Zijn leven, was Jezus even nederig in Zijn omgang met de mens als met God. Hij gevoelde dat Hij de dienstknecht van God was voor de mensen die God schiep en liefhad. Als natuurlijk gevolg, achtte Hij Zichzelf de dienstknecht van de mensen, opdat God door Hem Zijn werk van liefde zou kunnen volbrengen. Hij dacht er nooit een ogenblik aan, Zijn eigen eer te zoeken, of Zijn kracht te gebruiken ter verdediging van Zichzelf. Geheel Zijn geest was die van een leven overgegeven aan God, opdat Hij daarin zou kunnen werken. Pas wanneer christenen ernaar streven de nederigheid van Christus te kennen als het wezen van Zijn verlossing, als de gelukzaligheid van het leven van de Zoon van God, als de enige ware relatie met de Vader en daarom als datgene wat Jezus ons moet geven, willen wij deel aan Hem hebben, zal het vreselijke gebrek aan werkelijke, hemelse, gemanifesteerde nederigheid ons tot een last en een verdriet worden. Dan pas zullen wij onze gewone godsdienst terzijde stellen om dit te verkrijgen, het eerste en voornaamste teken van het feit dat Christus in ons is.

Gelovige, bent u met nederigheid bekleed? Vraag het uw dagelijks leven. Vraag het aan Jezus. Vraag het uw vrienden. Vraag het de wereld. En begin God ervoor te danken, dat er voor u in Jezus een hemelse nederigheid ontdekt is, waarvan u nauwelijks geweten hebt, en waardoor een hemelse gelukzaligheid die u mogelijk nog nooit gesmaakt hebt, uw deel kan worden.

Hoofdstuk 4

Nederigheid in het onderwijs van Jezus

"Leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart". (Matth. 11:29)

"Wie onder u de eerste wil zijn, zal uw slaaf zijn; gelijk de Zoon des mensen niet gekomen is om Zich te laten dienen, maar om te dienen en zijn leven te geven als losprijs voor velen". (Matth. 20:27,28)

Wij hebben nederigheid gezien in het leven van Christus waar Hij Zijn hart voor ons opende; laten wij nu naar Zijn leer luisteren. Dan zullen wij horen hoe Hij daarover spreekt en in hoeverre Hij van de mensen en vooral van Zijn discipelen verwacht, dat zij nederig zijn zoals Hij. Laten wij met zorg de teksten bestuderen waarvan het aanhalen alleen al voldoende zou zijn om ons ten volle te doen beseffen hoe dikwijls en hoe ernstig Hij ons nederigheid leerde: dit kan ons hel pen om te begrijpen wat Hij van ons vraagt.

Let op het begin van Zijn bediening. In de zaligsprekingen aan het begin van de Bergrede, zegt Hij: "Zalig de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen. Zalig de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde beërven". De eerste woorden van Zijn verklaring aangaande het Koninkrijk der hemelen, tonen ons de geopende poort, waardoor wij alleen kunnen binnengaan. Voor de armen, voor hen, die niets van zichzelf hebben, is het Koninkrijk. Voor de zachtmoedigen, voor hen, die niets in zichzelf zoeken, zal de aarde zijn. De zegeningen van de hemel en van de aarde zijn voor de nederigen. Het geheim van de zegen voor het hemelse en aardse leven is nederigheid.

"Leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart, en gij zult rust vinden voor uw ziel" (Matth. 11:29). Jezus biedt Zichzelf aan als leraar. Hij zegt ons, welke de geest is die wij in Hem zullen vinden als leraar en die wij van Hem kunnen leren en ontvangen: de geest van zachtmoedigheid en nederigheid. Dat is het voornaamste wat Hij ons aanbiedt; daarin zullen wij volkomen rust vinden. De nederigheid zal ons heil zijn.

De discipelen hadden erover getwist wie de meeste in het Koninkrijk Gods zou zijn en ze vatten het plan op, het aan de Meester te vragen (Luc. 9:46; Matth. 18:1). Hij plaatste een kind in hun midden en zei: "Wie nu zichzelf gering zal achten als dit kind, die is de grootste in het Koninkrijk der hemelen" (Matth. 18:4). Wie is de grootste in het Koninkrijk der hemelen? Deze vraag is inderdaad van groot belang. Wie zal de voornaamste onderscheiding ontvangen in het Koninkrijk der hemelen? Niemand, behalve Jezus, zal het antwoord hierop kunnen geven. De grootste heerlijkheid van de hemel, de ware hemelse gezindheid, de voornaamste van de genadegaven is de nederigheid. "Wie onder u allen de minste is, die is groot" (Luc. 9:48).

De zonen van Zebedéüs hadden Jezus gevraagd te mogen zitten aan Zijn rechter- en linkerhand, op de voornaamste plaatsen in de hemel. Jezus zei dat het niet in Zijn macht was hen die te geven, maar dat het voor hen was voor wie het bereid was door Zijn Vader (Matth. 20:23). Zij moesten er niet naar uitzien of erom vragen. Hun gedachten moesten gericht zijn op de beker en op de doop van vernedering. En toen voegde Hij erbij: "En wie onder u de eerste wil zijn, zal uw slaaf zijn; gelijk de Zoon des mensen niet gekomen is om Zich te laten dienen, maar om te dienen" (Matth. 20:27,28). Nederigheid, zoals zij het kenmerk is van Christus, de hemelse Heer, zal de enige maatstaf voor de heerlijkheid in de hemel zijn: de nederigste zal het dichtst bij God zijn. De opperheerschappij in de Kerk wordt aan de nederigste beloofd.

Tot de schare en de discipelen zei Christus nog, terwijl Hij sprak over de Farizeeën en hun voorliefde voor de erezetels in de synagogen: "Maar wie de grootste onder u is, zal uw dienaar zijn" (Matth. 23:11). Zelfvernedering is de enige ladder naar de eer in Gods Koninkrijk.

Bij een andere gelegenheid, in het huis van een Farizeeër, sprak Hij de gelijkenis van een gast, die uitgenodigd zou worden hogerop te komen (Luc. 14:1-11), en Hij voegde eraan toe: "Want een ieder, die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden en wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden". Deze eis is onverbiddelijk; er is geen andere weg. Zelfvernedering zal verhoogd worden.

Na de gelijkenis van de Farizeeër en de tollenaar sprak Christus opnieuw: "Want een ieder, die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, doch wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden" (Luc. 18:14). In de tempel, in de tegenwoordigheid en bij de aanbidding van God, is alles waardeloos wat niet doortrokken is van diepe, ware nederigheid voor God en mensen.

Nadat Hij de voeten van de discipelen gewassen had, zei Jezus: "Indien nu Ik, uw Here en Meester, u de voeten gewassen heb, behoort ook gij elkander de voeten te wassen" (Joh. 13:14). Het gezag van bevel en voorbeeld, elke gedachte van gehoorzaamheid of gelijkvormigheid, maakt de nederigheid tot het belangrijkste en meest wezenlijke bestanddeel van discipelschap.

Aan de tafel van het Heilig Avondmaal twistten de discipelen er nog over, wie toch de meeste zou zijn. Jezus zei: "Maar de eerste onder u worde als de jongste en de leider als de dienaar" (Luc. 22:26). De weg die Jezus bewandelde en die Hij voor ons opende, de kracht waarmee Hij de zaligheid bewerkte en de geest waarin Hij dit deed, is de nederigheid, welke ons tot aller dienstknecht maakt. Hoe zelden wordt dit gepredikt. Hoe zelden wordt dit in praktijk gebracht. Hoe zelden wordt het gebrek hieraan gevoeld en beleden. Ik zeg niet: hoe weinigen bereiken een zekere mate van gelijkheid aan Jezus in Zijn nederigheid, maar, hoe weinigen denken er ooit aan om dit tot een vast onderwerp van gedurig verlangen en gebed te maken. Wat heeft men er in de kring van de gemeente weinig van gemerkt.

"Wie onder u de eerste wil zijn, zal uw slaaf zijn". Geve God dat ons het geloof geschonken wordt dat Jezus dit meent! Wij weten allen, wat het karakter van een getrouwe dienstknecht of slaaf inhoudt. Toewijding aan de belangen van de meester, een ijverig streven en nauwlettende zorg om hem te behagen, blijdschap over zijn voorspoed, eer en geluk. Er zijn dienstknechten op aarde in wie deze gezindheid wordt opgemerkt en voor wie de naam van dienstknecht altijd een eer is geweest. Voor hoevelen van ons is het niet een nieuwe blijdschap in ons christelijk leven, te weten dat wij onszelf als dienstknechten, als slaven mogen overgeven aan God en te ondervinden dat de dienst aan Hem onze hoogste vrijheid is — de vrijheid van zonde en zelfzucht!

Wij moeten nu een andere les leren, namelijk dat Jezus ons ertoe roept dienstknechten van elkaar te zijn en dat, naarmate wij Hem van harte aannemen, dit een zeer gezegende dienst is die ook een nieuwe en volledige vrijheid van zonde en zelfzucht geeft. Aanvankelijk mag dit laatste hard schijnen; dit komt door de hoogmoed, die meent iets te betekenen. Als we eenmaal geleerd hebben dat het zich als niets achten voor God, de heerlijkheid van het schepsel is, de geest van Jezus, de vreugde van de hemel, dan zullen wij met heel ons hart de discipline welkom heten, die wij ondervinden wanneer wij hen dienen die trachten ons te kwellen. Wanneer wij ons hierop toeleggen, op de ware heiligmaking, dan zullen wij elk woord van Jezus over zelfvernedering met nieuwe belangstelling bestuderen en geen plaats zal te laag, geen buigen te diep, geen dienst te gering of te langdurig zijn, indien wij maar de gemeenschap mogen delen en smaken met Hem die zei: "Ik ben in uw midden als dienaar" (Luc. 22:27).

Broeders en zusters, dit is de weg naar het hogere leven. Naar beneden, meer naar beneden! Dit was het was Jezus steeds weer zei tegen de discipelen die voornaam wilden zijn in het Koninkrijk en die hoopten op een plaats aan Zijn rechter- en linkerhand. Zoekt niet naar verhoging en vraagt er niet om; dat is Gods werk. Ziet toe, dat u uzelf verlaagt en vernedert, en neemt geen andere plaats bij God en mensen in dan die van een dienstknecht; dit is uw werk, laat dit uw enig doel en uw enige bede zijn. Zoals water altijd de laagste plaats zoekt en vult, zo ook, op het ogenblik dat God het

schepsel vernederd en ontledigd aantreft, vloeien Zijn heerlijkheid en macht toe om het te verheffen en te zegenen. Wie zichzelf vernedert — laat dit onze enige zorg zijn! — zal verhoogd worden; voor het laatste zorgt God. Door Zijn machtige kracht en Zijn grote liefde zal Hij het doen.

De mensen geven in hun spreken soms de indruk dat nederigheid en zachtmoedigheid ons van al wat edel, moedig en mannelijk is, zal beroven. O, dat allen toch wilden geloven, dat dit de adeldom van het Koninkrijk der hemelen is, dat dit de Koninklijke geest is die door de Koning van de hemel wordt getoond, dat dit Gode gelijkvormigheid is, zichzelf te vernederen en aller dienstknecht te worden! Dit is de weg naar de blijdschap en naar de heerlijkheid van Christus' altijddurende tegenwoordigheid in ons, Zijn kracht die altijd op ons rust.

Jezus, de Zachtmoedige en Nederige, nodigt ons om van Hem de weg tot God te leren. Laten wij de woorden die wij gelezen hebben bestuderen, totdat onze harten vervuld zijn van de gedachte: "Al wat ik nodig heb is nederigheid". En laten wij geloven dat wat Hij toont, Hij ook geeft en dat wat Hij is, Hij ook schenkt. Als de Zachtmoedige en Nederige zal Hij binnenkomen en in ons verlangend hart woning maken.

Hoofdstuk 5

Nederigheid bij de discipelen van Jezus

"De eerste onder u worde als de jongste en de leider als de dienaar". (Luc. 22:26).

Wij hebben de nederigheid bestudeerd in de persoon en de leer van Jezus; laten wij nu letten op die nederigheid in de kring van Zijn uitverkoren metgezellen — de twaalf apostelen. Indien door het gebrek aan nederigheid dat wij bij hen vinden, de tegenstelling tussen Christus en de mensen duidelijker aan het licht komt, zal dit ons helpen de grote verandering te waarderen die Pinksteren in hen teweegbracht en ons bewijzen, hoe reëel ons aandeel kan zijn in de volkomen overwinning van Christus' nederigheid over de hoogmoed die de satan de mens inblies.

De teksten geciteerd uit het onderricht van Jezus, lieten ons al zien bij welke gelegenheden de discipelen hun volslagen gebrek aan nederigheid toonden. Eens twistten zij er met elkaar over, wie van hen wel de meeste zou zijn. Bij een andere gelegenheid hadden de zonen van Zebedéüs en hun moeder gevraagd om de voornaamste plaatsen: die ter rechter- en ter linkerhand. En later aan het Avondmaal in de laatste nacht, was er weer twist over wie de meeste zou zijn. Niet dat er geen ogenblikken waren waarin zij zich inderdaad voor hun Heer vernederden, zoals bijvoorbeeld Petrus, toen hij uitriep: "Here, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens" (Luc. 5:8). Zo ook de discipelen, toen zij neervielen en Hem aanbaden, nadat Hij de storm had doen bedaren. Maar zulke weinig voorkomende uitingen van nederigheid doen des te sterker uitkomen wat doorgaans hun houding was, zoals die getoond werd in hun natuurlijke en spontane uitingen aangaande de positie en de macht van hun eigen ik. Een bestudering van de betekenis van dit alles zal ons zeer belangrijke lessen leren.

Ten eerste: Er kan oprechte en actieve godsdienst zijn terwijl er nog een droevig gebrek aan nederigheid is. Zie eens naar de discipelen. Er was in hen een innige gehechtheid aan Jezus. Zij hadden alles verlaten voor Hem. De Vader had hun geopenbaard, dat Hij de Christus Gods was. Zij geloofden in Hem, zij hadden Hem lief en gehoorzaamden Zijn geboden. Zij hadden alles verlaten om Hem te volgen. Toen anderen terugkeerden, bleven zij bij Hem. Zij waren bereid om met Hem te sterven. Maar dieper dan dit alles was er een donkere macht, van wiens bestaan en afschuwelijkheid zij zich nauwelijks bewust waren; een macht die gedood en uitgeworpen moest worden, voordat zij de getuigen konden zijn van Jezus' macht om te redden. Dit is nu nog zo. Wij kunnen professoren en predikanten, evangelisten en arbeiders, zendelingen en leraren vinden, in wie de gaven van de Geest vele en duidelijk aanwezig zijn en die kanalen van zegen voor menigten zijn. Wanneer echter de beproeving komt of een nauwere omgang met hen ons betere kennis verschaft, dan is het maar al te pijnlijk te zien, dat het sieraad van de nederigheid als een blijvende eigenschap nauwelijks zichtbaar is. Alles draagt bij om de les te bevestigen, dat nederigheid een der voornaamste en hoogste gaven is. Een gave, die zeer moeilijk te verkrijgen is en waarnaar we meer dan naar iets anders behoren te streven. Het is een gave die pas dan kracht schenkt, wanneer de volheid van de Geest ons tot deelgenoten van de inwoning van Christus maakt, en Hij in ons leeft.

Ten tweede: Hoe machteloos is alle uiterlijk onderricht en alle persoonlijke krachtsinspanning om de hoogmoed te overwinnen of ons een zachtmoedig en nederig hart te geven. Drie jaar lang waren de discipelen in de opleidingsschool van Jezus geweest. Hij had hun gezegd wat de voornaamste les was die Hij hun wilde leren: "Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart". Keer op keer had Hij tot hen, tot de Farizeeën, tot de menigte, over de nederigheid gesproken als de enige weg naar de heerlijkheid van God. Hij had niet alleen voor hen geleefd als het Lam van God in Zijn Goddelijke nederigheid, Hij had meer dan eens het innigste geheim van Zijn leven voor hen

ontvouwd: "De Zoon des mensen is niet gekomen om Zich te laten dienen, maar om te dienen" (Matth. 20:28). "Ik ben in uw midden als dienaar" (Luc. 22:27b). Hij had hun voeten gewassen en gezegd dat zij Zijn voorbeeld moesten volgen. En toch had alles maar weinig gebaat. Aan het Heilig Avondmaal was er nog strijd over wie de meeste was. Zij hadden ongetwijfeld dikwijls getracht Zijn lessen te leren en waren vastbesloten Hem niet meer te bedroeven. Maar alles was tevergeefs. Hieruit moesten zij en moeten wij de noodzakelijke les leren, dat geen uiterlijk onderricht, zelfs niet van Christus Zelf, geen argument hoe overtuigend ook, geen besef van de schoonheid der nederigheid, hoe diep ook, geen persoonlijk besluit of poging, hoe oprecht of ernstig gemeend ook, de duivel van de hoogmoed kan uitwerpen.

Wanneer satan de satan uitwerpt, dan is het slechts om opnieuw met een geweldiger, zij het meer verborgen kracht terug te keren. Niets anders kan baten dan dit, dat de nieuwe natuur in haar Goddelijke nederigheid met kracht geopenbaard wordt om de plaats van de oude natuur in te nemen, om wezenlijk geheel onze eigen natuur te worden, zoals de oude natuur eens was.

Ten derde: Alleen door de inwoning van Christus in Zijn Goddelijke nederigheid, worden wij werkelijk nederig. Wij hebben onze hoogmoed van een ander, van Adam; wij moeten ook onze nederigheid van een Ander hebben. De hoogmoed behoort tot onze natuur en regeert in ons met zulk een vreselijke kracht omdat wij zelf hoogmoed zijn en het onze eigen natuur is. Op dezelfde wijze moeten wij nederigheid hebben, die de plaats van ons eigen ik moet hebben en onze eigen natuur moet zijn. Zo natuurlijk en gemakkelijk als het was om hoogmoedig te zijn, zo moet het ook worden om nederig te wezen. De belofte luidt: "Waar" — ook in het hart — "evenwel de zonde toenam, is de genade meer dan overvloedig geworden" (Rom. 5:20). Heel Christus' onderricht aan Zijn discipelen en al hun vergeefse pogingen, waren de noodzakelijke voorbereidingen voor Zijn binnenkomst in hun hart met Goddelijke kracht, om hun te geven en om in hen te zijn datgene waarnaar Hij hun geleerd had te verlangen. Bij Zijn dood heeft Hij de macht van de duivel verwoest. Hij heeft de zonde weggedaan en een eeuwige verlossing gebracht. Bij Zijn opstanding heeft Hij van de Vader een heel nieuw leven ontvangen, het leven van de mens in de kracht van God, geschikt om aan de mensen geschonken te worden, om ingang te vinden in hun hart, dit te vernieuwen en met Goddelijke kracht te vervullen. Bij Zijn hemelvaart heeft Hij de Geest van de Vader ontvangen, door Wie Hij kon doen wat Hij niet kon doen toen Hij nog op aarde was, namelijk Zich één maken met degenen die Hij liefhad, in werkelijkheid hun leven voor hen gaan leven, zodat zij voor de Vader konden leven in een nederigheid gelijk aan de Zijne, omdat Hij Zelf in hen woonde en ademde. En op de dag van Pinksteren daalde Hij neer en nam van hen bezit. Het werk van voorbereiding en overtuiging, het doen ontwaken van verlangen en hoop door Zijn onderricht opgewekt, werd volmaakt door de grote verandering die Pinksteren bewerkte. En de levens en de brieven van Petrus, Jacobus en Johannes getuigen ervan, dat alles veranderd was en dat de geest van de zachtmoedige en lijdende Jezus inderdaad van hen bezit genomen had.

Wat zullen wij van deze dingen zeggen? Ik ben er zeker van dat er onder mijn lezers meer dan één groep is. Er zullen sommigen zijn die nog nooit eens goed over deze zaak nagedacht hebben en die zich niet dadelijk bewust kunnen zijn van het geweldige belang ervan als een levenskwestie voor de Kerk en voor elk van haar leden. Anderen hebben zich door hun tekortkomingen veroordeeld gevoeld en hebben zeer ernstige pogingen aangewend, enkel om te falen en ontmoedigd te worden.

Weer anderen zullen in staat zijn een blij getuigenis te geven van geestelijke zegen en kracht, en toch hebben zij nooit de zo nodige overtuiging gehad dat hun nog iets ontbreekt, iets wat anderen rondom hen wel opmerken. En tenslotte zijn er mensen die in staat zijn, ook met betrekking tot de nederigheid, te getuigen dat de Here hun verlossing en overwinning heeft gegeven, maar dat Hij hun geleerd heeft, hoeveel meer zij nog nodig hebben en mogen verwachten uit de volheid van Jezus.

Tot welke groep u ook behoort, mag ik u wijzen op de dringende behoefte ervan dat wij allen zoeken naar een nog dieper besef van de unieke plaats die de nederigheid inneemt in de godsdienst van Jezus. Het is volslagen onmogelijk voor de Kerk of voor de gelovige om te zijn wat Christus wil dat wij zijn zullen, zolang Zijn nederigheid niet erkend wordt als Zijn voornaamste heerlijkheid, Zijn eerste gebod, en onze hoogste zaligheid. Laten wij terdege overwegen hoever de discipelen al gevorderd waren, terwijl deze gave praktisch nog geheel bij hen ontbrak en God bidden dat andere gaven ons niet zozeer zullen bevredigen, dat wij nooit het feit begrijpen, dat de afwezigheid van de nederigheid de geheime oorzaak is, dat de kracht Gods haar machtig werk niet kan doen. Het komt erop aan dat wij, zoals de Zoon, werkelijk weten en tonen, dat wij uit onszelf niets kunnen doen en dat God alles doen wil.

Wanneer de realiteit van de inwonende Christus de plaats inneemt die haar toekomt in het leven van de gelovigen, zal de Kerk sierlijke klederen aandoen en de nederigheid in haar leraars en leden zal gezien worden als het sieraad van de heiligheid

Hoofdstuk 6

Nederigheid in het dagelijks leven

"Want wie zijn broeder, die hij gezien heeft, niet liefheeft, kan (ook) God, die hij niet gezien heeft, niet liefhebben". (1 Joh. 4:20)

Wat een machtige gedachte, dat onze liefde tot God afgemeten zal worden aan onze dagelijkse omgang met de mensen en aan onze liefde die daarin aan de dag gelegd wordt; en dat onze liefde tot God bedrog zal blijken te zijn, tenzij haar echtheid de toets kan doorstaan van onze dagelijkse omgang met onze medemensen. Zo is het ook met onze nederigheid. Het is gemakkelijk te denken, dat wij onszelf voor God vernederen: nederigheid tegenover de mensen zal het enige genoegzame bewijs zijn, dat onze nederigheid tegenover God echt is; dat de nederigheid woning in ons gemaakt heeft en onze eigen natuur geworden is; dat wij inderdaad, zoals Christus, onszelf vernederd hebben. Wanneer nederigheid van hart niet slechts een houding is die wij aannemen wanneer wij aan Hem denken of tot Hem bidden en in Zijn tegenwoordigheid zijn, maar de geest van ons leven geworden is, dan zal zij zich openbaren in heel ons gedrag tegenover onze broeders. Deze les is van het grootste belang: de enige nederigheid die wezenlijk de onze is, is niet die, welke wij laten zien aan God tijdens het gebed, maar die, welke wij in onszelf omdragen en in onze gewone dagelijkse houding uitdragen; de onbeduidende dingen van het dagelijkse leven zijn de toets voor de eeuwigheid, omdat zij bewijzen wat de ware geest is die ons bezielt. Het is in onze meest onbedachtzame ogenblikken dat wij tonen wat wij in werkelijkheid zijn. Om de nederige mens te kennen en te weten hoe hij zich gedraagt, moeten wij hem volgen in de gewone loop van zijn dagelijkse leven.

Is dit niet wat Jezus leerde? Toen de discipelen erover twistten, wie de meeste zou zijn; toen Hij zag hoe de Farizeeën gesteld waren op de voornaamste plaatsen bij de feesten en op de ereplaatsen in de synagogen; toen Hij de discipelen het voorbeeld gaf door hun voeten te wassen — dat waren de tijden dat Hij hun nederigheid onderwees. Nederigheid voor God betekent niets, als zij niet bewezen wordt in nederigheid tegenover de mensen.

Zo is het ook in de leer van Paulus. Aan de Romeinen schreef hij: "Weest in eerbetoon elkander ten voorbeeld" (Rom. 12:10b); "...niet zinnende op hoge dingen, maar voegt u in het eenvoudige. Weest niet eigenwijs" (Rom. 12:16). Aan de Corinthiërs: "De liefde", en er is geen liefde zonder de wortel van de nederigheid, "kwetst niemands gevoel, zij is niet opgeblazen, zij zoekt zichzelf niet, zij wordt niet verbitterd" (1 Cor. 13:5). Aan de Galaten: "Dient elkander door de liefde. Wij moeten niet praalziek zijn, elkander tartend, elkander benijdend" (Gal 5:13,26). Aan de Efeziërs, onmiddellijk na de drie wonderbare hoofdstukken over het hemelse leven: "Wandelt met alle nederigheid en zachtmoedigheid met lankmoedigheid, en elkander in liefde te verdragen" (Efez. 4:2). "Dankt te allen tijde in de naam van onze Here Jezus Christus God, de Vader, voor alles en weest elkander onderdanig in de vreze van Christus" (Efez. 5:20,21). Aan de Filippenzen: "Weest zonder zelfzucht of ijdel eerbejag; doch in ootmoedigheid achte de een de ander uitnemender dan zichzelf ... Laat die gezindheid bij u zijn, welke ook in Christus Jezus was, die in de gestalte Gods zijnde, het Gode gelijk zijn niet als een roof heeft geacht, maar Zichzelf ontledigd heeft, en de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen" (Fil. 2:3,5,6,7). En aan de Colossenzen: "Doet dan aan ... innerlijke ontferming, goedheid, nederigheid, zachtmoedigheid en geduld. Verdraagt elkander en vergeeft elkander ... gelijk ook de Here u vergeven heeft, doet ook gij evenzo" (Col. 3:12,13). Het is in onze betrekking tot elkaar, in de manier waarop we elkaar behandelen, dat de ware nederige geest en het nederige hart

getoond worden. Onze nederigheid tegenover God heeft geen waarde, behalve hierin, dat het ons voorbereidt om de nederigheid van Jezus aan onze medemensen te tonen. Laten wij bij het licht van deze woorden de nederigheid in het dagelijkse leven beoefenen.

De nederige mens tracht te allen tijde te handelen volgens de regel: "Weest ... in eerbetoon elkander ten voorbeeld (Rom. 12:10); dient elkander (Gal. 5:13); de een de ander uitnemender achtende dan zichzelf (Fil. 2:3); elkander onderdanig zijnde" (Efez. 5:21). De vraag wordt dikwijls gesteld, hoe wij anderen meer kunnen achten dan onszelf, wanneer wij zien dat zij ver beneden ons staan in wijsheid en in heiligheid, in natuurlijke gaven of in ontvangen genade. Deze vraag bewijst dadelijk, hoe weinig wij begrijpen van wat de ware nederigheid van geest is. De ware nederigheid komt, wanneer wij in het licht van God gezien hebben dat wij niets zijn en erin toestemmen ons eigen ik af te leggen en wanneer wij God alles willen laten zijn. De mens die dit gedaan heeft en die kan zeggen: ik heb mijzelf verloren door U te vinden, vergelijkt zichzelf niet langer met anderen. Hij heeft voor eeuwig, in Gods tegenwoordigheid, elke gedachte aan zichzelf laten varen; hij ontmoet zijn medemensen als een die niets is en niets voor zichzelf zoekt; die een dienstknecht van God is en om Zijnentwil een dienstknecht van allen. Een getrouwe dienstknecht mag wijzer zijn dan de meester en kan toch de ware geest en houding van een dienstknecht blijven behouden. De nederige gelovige heeft achting voor iedereen, ook voor het zwakste en onwaardigste kind van God, eert hem, en geeft hem bij voorkeur de eer als de zoon van de Koning. De geest van Hem, die de voeten van de discipelen waste, maakt het voor ons tot een vreugde de minste te zijn en elkanders dienstknecht.

Iemand die nederig is, voelt geen afgunst of nijd. Hij kan God ervoor loven, wanneer anderen de voorkeur krijgen, meer dan hijzelf, en gezegend worden. Hij kan het verdragen te horen, dat anderen geprezen worden en hij vergeten wordt, omdat hij, in Gods tegenwoordigheid, geleerd heeft met Paulus te zeggen: "Ik ben niets". Hij heeft de geest van Jezus, die Zichzelf niet behaagde en Zijn eigen eer niet zocht, ontvangen als de geest van zijn leven.

Te midden van wat beschouwd wordt als de verleiding tot ongeduld en lichtgeraaktheid, tot harde gedachten en scherpe woorden die ontstaan door de fouten en zonden van medechristenen, draagt de nederige mens in zijn hart en vertoont hij in zijn leven de kracht van het gebod: "Verdraagt elkander en vergeeft elkander, gelijk ook de Here u vergeven heeft" (Col. 3:13). Hij heeft geleerd, dat hij, met het aandoen van de Here Jezus, "innerlijke ontferming, goedheid, nederigheid, zachtmoedigheid en geduld" (Col. 3:12) aangedaan heeft. Jezus heeft de plaats van het eigen ik ingenomen en het is niet langer een onmogelijkheid te vergeven, zoals Jezus vergeven heeft. Zijn nederigheid bestaat niet voor het grootste deel uit gedachten of woorden van zelfonderschatting, maar, zoals Paulus het noemt, in "een nederig hart", omringd van ontferming, goedheid, zachtmoedigheid en geduld — de liefelijke en nederige zachtheid, die erkend wordt als het kenmerk van het Lam Gods.

In het zoeken naar hogere ervaringen in het christelijk leven, verkeert de gelovige dikwijls in het gevaar te streven naar en zich te verheugen in wat men noemen mag de meer menselijke en mannelijke deugden, zoals dapperheid, blijdschap, verachting van de wereld, ijver, zelfopoffering — zelfs de oude Stoïcijnen hebben dit geleerd en beoefend. De diepere en zachtere, meer Goddelijke en hemelse genadegaven echter, die Jezus het eerst op aarde onderwees, omdat Hij ze uit de hemel meegebracht had en die meer bepaald in verband stonden met Zijn kruis en de dood van het eigen ik — namelijk een onderworpen geest, zachtmoedigheid, nederigheid — worden nauwelijks gezocht of gewaardeerd. Laten wij daarom aandoen de innerlijke bewegingen van ontferming, goedertierenheid, nederigheid, zachtmoedigheid en geduld; en onze gelijkenis met Christus

bewijzen, niet slechts in onze ijver om de verlorenen te redden, maar bovenal in onze omgang met onze broeders, elkaar verdragende en vergevende, zoals ook de Here ons vergeven heeft.

Medechristenen, laten wij toch het Bijbelse voorbeeld van de nederige mens bestuderen. En laten wij onze broeders en de wereld vragen of zij in ons de gelijkenis met het oorspronkelijke beeld herkennen. Laten wij met niets minder tevreden zijn dan dat wij elk van deze teksten beschouwen als een belofte van wat God in ons wil werken, als een openbaring in woorden van wat de Geest van Jezus als een geboorte in ons geven wil. En laat elke mislukking en tekortkoming ons eenvoudig ertoe aansporen om in nederigheid en zachtmoedigheid ons te wenden tot het zachtmoedige en nederige Lam van God, in de verzekering, dat wanneer Hij in ons hart op de troon zit, Zijn nederigheid en tederheid een van de stromen van levend water zal worden, die uit ons binnenste vloeien¹⁾).

Nog eens herhaal ik wat ik tevoren heb gezegd. Ik voel diep, dat wij zeer weinig begrip hebben van wat de Kerk lijdt door gebrek aan deze Goddelijke nederigheid — het niets-zijn, dat plaats maakt voor God om Zijn macht te bewijzen.

Het is nog niet lang geleden dat een christen met een nederige, liefhebbende geest, bekend met zeer vele zendingsposten van verschillende genootschappen, met innige droefheid te kennen gaf, dat in sommige gevallen de geest van liefde en verdraagzaamheid op beschamende wijze ontbrak. Mannen en vrouwen die in Europa hun eigen vriendenkring konden kiezen, nu in nauwe aanraking gebracht met anderen van totaal andere gemoedsgesteldheid, vinden het moeilijk te verdragen en lief te hebben en de eenheid van de Geest in de band van vrede te bewaren. En zij die in blijdschap elkaars medewerkers hadden moeten zijn, werden elkaar tot een hinder en een last. En dit alles om deze ene reden: het gebrek aan die nederigheid die zichzelf niets acht, die zich erin verheugt de minste te zijn en tot de geringste te worden, en die slechts ernaar streeft om, zoals Jezus, de dienstknecht, de helper en de trooster van anderen te zijn, zelfs van de laagsten en de onwaardigsten.

En hoe komt het, dat mensen die zichzelf met blijdschap aan Christus hebben overgegeven, het zo moeilijk vinden om zichzelf voor broeders in te zetten? Ligt niet de schuld bij de Kerk? Zij heeft haar zonen niet voldoende geleerd, dat de nederigheid van Christus de eerste van alle deugden is, de beste van alle genadegaven en geesteskrachten. Zij heeft er niet voldoende op gewezen, wat een aan Christus gelijkvormige nederigheid is. Toch moet ze dit, gelijk Christus deed, voorop plaatsen en prediken als datgene wat beslist noodzakelijk en ook mogelijk is. Maar laten wij niet ontmoedigd worden. Laat de ontdekking van het gebrek aan deze genadegave ons ertoe opwekken meer van God te verwachten. Laten we iedere broeder die veel van ons vergt of ons kwelt, beschouwen als Gods genademiddel, Gods middel om ons te reinigen, om ons de nederigheid te doen beoefenen, die Jezus, ons Leven, in ons geeft. En laten wij zulk een geloof hebben in het: Alles van God en niets van onszelf, dat wij, als niets zijnde in onze eigen ogen, in Gods kracht mogen trachten elkaar in de liefde te dienen.

1) *"Ik kende Jezus en Hij was mijn ziel zeer dierbaar; maar ik vond iets in mij, dat niet geduldig en vol liefde wilde blijven. Ik deed wat ik kon om het eronder te houden, maar het was er. Ik smeekte Jezus om iets voor mij te doen, en toen ik Hem mijn wil overgaf, kwam Hij in mijn hart, en nam eruit alles wat niet zacht, alles wat niet liefdevol, alles wat niet geduldig wilde zijn, en toen deed Hij de deur dicht".—George Foxe.*

Hoofdstuk 7

Nederigheid en heiligheid

"Die zeggen: Blijf daar, nader mij niet; want ik ben heiliger dan gij". (Jes. 65:5, St. Vert.)

Wij spreken over de heiligingsbeweging in onze tijd en wij danken er God voor, Wij horen veel over zoekers naar heiliging, belijders van heiligheid, heiligingsonderricht en heiligingssamenkomsten. Er wordt meer dan ooit nadruk gelegd op de gezegende waarheid van heiliging in Christus en heiliging door het geloof. De voornaamste toets, of de heiligheid die wij belijden te zoeken of die wij proberen te bereiken, waarheid en leven is, zal zijn of zij aan het licht komt door de toenemende nederigheid die zij voortbrengt. In het schepsel is nederigheid het enige wat nodig is om Gods heiligheid in hem te laten wonen en door hem te laten schijnen. In Jezus, de Heilige van God, die ons heilig maakt, was Goddelijke nederigheid het geheim van Zijn leven, van Zijn dood en van Zijn opstanding; de enige onfeilbare toets van onze heiliging die ons zal kenmerken, zal zijn: nederigheid voor God en mens. Nederigheid is de bloesem en het sieraad van de heiligheid.

Het voornaamste kenmerk van nagebootste heiliging is haar gebrek aan nederigheid. Iedere zoeker naar heiliging behoort op zijn hoede te zijn, opdat niet onbewust wat in de geest begonnen werd, in het vlees wordt volbracht, en de hoogmoed niet daar binnensluipt waar haar tegenwoordigheid het minst werd verwacht. Twee mensen gingen op naar de tempel om te bidden: de een was een Farizeeër, de ander een tollenaar. Er is geen plaats of positie zo heilig, dat de Farizeeër daar niet zou kunnen binnengaan. De hoogmoed kan zijn hoofd opheffen in de tempel van God en die tot het toneel van zijn zelfverheffing maken. Sedert de tijd dat Christus deze hoogmoed blootlegde, heeft de Farizeeër het kleed van de tollenaar aangedaan en moet de belijder van diepe zonden, evenzeer als de belijder van de hoogste heiliging, op zijn hoede zijn. Juist wanneer wij het meest verlangen om ons hart tot een tempel van God te maken, zullen die twee mensen opkomen om te bidden. En de tollenaar zal ondervinden, dat zijn gevaar niet bestaat in de Farizeeër die naast hem staat en hem veracht, maar in de Farizeeër daarbinnen die zichzelf prijst en zich verheft. In Gods tempel, wanneer wij denken dat wij in het allerheiligste zijn, in de tegenwoordigheid van Zijn heiligheid, laten wij ons daar in het bijzonder voor de hoogmoed wachten. "Op zekere dag kwamen de zonen Gods om zich voor de Here te stellen, en onder hen kwam ook de satan om zich voor de Here te stellen" (Job 2:1).

"o God, ik dank U, dat ik niet zei ben als de andere mensen, of ook als deze tollenaar" (Luc. 18:11). Hoogmoed is vaak te vinden in hetgeen ons met recht reden tot dankbaarheid geeft, het is zelfs in de dankzegging die wij God toebrengen, het kan zelfs, dat het eigen ik zijn reden tot zelfvoldoening vindt in de belijdenis dat God alles gedaan heeft. Ja, zelfs wanneer in de tempel de taal van boetvaardigheid en vertrouwen op Gods barmhartigheid gehoord wordt, kan de Farizeeër het loflied aanheffen en terwijl hij God prijst, zichzelf gelukwensen. De hoogmoed kan zichzelf in de kleren van lofprijzing of van boetvaardigheid wikkelen. Al worden de woorden: "Ik ben niet zoals andere mensen" verworpen en veroordeeld, hun geest kan dikwijls gevonden worden in onze gevoelens en in onze taal tegenover onze medebidders en medemensen. Wilt u weten of dit zo is, luister dan maar naar de wijze waarop kerken en christenen dikwijls over elkaar spreken. Hoe weinig wordt er van de zachtmoedigheid en tederheid van Jezus gezien. Men bedenkt zo zelden, dat diepe nederigheid de grondtoon moet zijn van wat dienstknechten van Jezus over zichzelf en over elkaar zeggen. In vele kerken of groepen van gelovigen, in vele speciale diensten of samenkomsten, genootschappen of commissies, zelfs in veel zendingsarbeid ver onder de heidenen, wordt de harmonie verstoord en het werk van God verhinderd. De reden is dat mensen die als heiligen geacht

worden, in hun lichtgeraaktheid, haast en ongeduld, in hun zelfverdediging en zelfaanmatiging, in scherpe oordeelvellingen en onvriendelijke woorden, bewezen hebben dat zij de ander niet uitnemender achten dan zichzelf en dat hun heiligheid maar weinig van de zachtmoedigheid der heiligen in zich heeft ¹⁾.

In hun geestelijke ervaringen mogen de mensen tijden gekend hebben van grote vernedering en verbrokenheid van hart, maar hoe verschillend is dit van het met nederigheid bekleed zijn, van het bezitten van een nederige geest, van het hebben van die nederigheid van het hart waarin een ieder zichzelf de dienstknecht van anderen acht en zo de geest toont die ook in Christus Jezus was.

"Blijf daar, nader mij niet, want ik ben heiliger dan gij" (Jes. 65:5). Wat een parodie op de heiliging! Jezus, de Heilige, is de Nederige: de heiligste zal altijd de nederigste zijn. Er is niemand heilig dan God: wij hebben zoveel heiligheid als wij van God ontvangen hebben. En in die mate waarin wij van God ontvangen hebben, zal ook onze nederigheid zijn, omdat nederigheid niets anders is dan het verdwijnen van het eigen ik bij het zien dat God alles is. De heiligste zal de nederigste zijn. Helaas! Hoewel de onbeschaamde, roemende Jood uit de dagen van Jesaja niet dikwijls meer gevonden wordt — zelfs onze opvoeding heeft ons geleerd niet zo te spreken — hoe dikwijls wordt deze geest nog gezien, hetzij in de manier waarop wij onze medegelovigen behandelen of onze medemensen in de wereld benaderen. In de geest waarin gevoelens worden uitgesproken, werk wordt ondernomen en fouten worden ontdekt: hoe dikwijls is niet onze stem die van de Farizeeër, hoewel wij het kleed van de tollenaar dragen: "o God, ik dank U, dat ik niet zo ben als de andere mensen".

Wordt er nog zulk een nederigheid gevonden, dat mensen zich werkelijk nog achten "minder dan de minste der heiligen", en aller dienstknecht te zijn? Zeker: "De liefde praalt niet, zij is niet opgeblazen, zij zoekt zichzelf niet" (1 Cor. 13:4b). Waar de geest van liefde in het hart is uitgestort, waar de Goddelijke natuur tot volle ontplooiing komt, waar Christus, het zachtmoedige en nederige Lam van God, waarlijk in ons hart gestalte aanneemt, daar wordt de kracht van een volmaakte liefde openbaar, die zichzelf vergeet en zegen ontvangt in het tot zegen zijn van anderen, in het geduld hebben met hen en in het eren van hen, hoe zwak zij ook mogen zijn. Waar deze liefde binnentreedt, daar treedt God binnen. En waar God in kracht binnentreden is en Zichzelf als Alles openbaart, daar wordt het schepsel niets. En waar het schepsel niets wordt voor God, daar kan hij niet anders dan nederig zijn tegenover het medeschepsel. De tegenwoordigheid van God wordt niet een zaak van tijden en gelegenheden, maar de bedekking waaronder de ziel altijd woont, en haar diepe vernedering voor God wordt de heilige plaats van Zijn tegenwoordigheid, van waaruit al haar woorden en werken voortvloeien.

Moge God ons leren, dat onze gedachten en woorden en gevoelens aangaande onze medemensen de toets van onze nederigheid voor Hem zijn en dat onze nederigheid voor Hem de enige kracht is, die ons in staat kan stellen nederig tegenover onze medemensen te blijven. Onze nederigheid moet het leven van Christus, het Lam van God zijn in ons.

- 1) *IK is een zeer veeleisend persoon, die de beste en de hoogste zitplaats voor zichzelf opeist en die zich zeer diep gewond voelt, indien zijn eis niet wordt ingewilligd. De meeste twisten onder christenarbeiders ontstaan door het geschreeuw van dit reusachtige IK. Hoe weinigen onder ons verstaan het ware geheim van het innemen van de laagste plaats. (Mrs. Smith, "De godsdienst van ons dagelijks leven").*

Laten allen die heiliging onderwijzen, hetzij vanaf de kansel of vanaf het podium en allen die naar heiliging zoeken, hetzij in de binnenkamer of in de samenkomst, gewaarschuwd zijn. Er is geen hoogmoed zo gevaarlijk, omdat het zo listig en verraderlijk is, als de hoogmoed van de heiliging. Het is niet zo, dat een mens ooit zegt of zelfs denkt: "Blijf daar, nader mij niet, want ik ben heiliger dan jij". Neen, werkelijk, men zou de gedachte met afschuw verwerpen. Maar er groeit heel onbewust een verborgen gewoonte in de ziel op, die ingenomen is met haar talenten en die het niet kan nalaten erop te letten dat ze anderen ver vooruit is. Zij kan herkend worden, niet altijd aan een bijzondere zelfaanmatiging of eigendunk, maar eenvoudig aan de afwezigheid van de diepe zelfvernedering, die niet anders dan het kenmerk kan zijn van de ziel die de heerlijkheid van God heeft aanschouwd (Job 42:5,6; Jes. 6:5). Zij openbaart zichzelf niet alleen in woorden of gedachten, maar ook in de toon, in de wijze waarop men over anderen spreekt; waarin zij die de gave der geestelijke onderscheiding hebben, niet anders dan de macht van het eigen ik kunnen herkennen. Zelfs de wereld met haar scherpziende blik bemerkt dit en noemt dit als een bewijs, dat de belijdenis van een hemels leven niet bepaald hemelse vruchten draagt. O, medechristenen, laten wij toezien. Als wij niet bij elke vordering die wij in heiliging menen te maken, vermeerdering van de nederigheid beoefenen, mogen wij ons misschien verheugen in mooie gedachten en gevoelens, in plechtige daden van toewijding en geloof, terwijl al die tijd het enig zekere teken van de tegenwoordigheid van God, het verdwijnen van het eigen ik, ontbrak. Komt laten wij de toevlucht nemen tot Jezus en onszelf in Hem verbergen, totdat wij met Zijn nederigheid bekleed zijn. Alleen dit is onze heiliging.

Hoofdstuk 8

Nederigheid en zonde

"Zondaren onder welke ik een eerste plaats inneem". (1 Tim. 1:15)

Nederigheid wordt dikwijls vereenzelvigd met boetvaardigheid en berouw. Als gevolg hiervan schijnt er geen andere wijze te zijn om nederigheid aan te kweken dan dat onze ziel zich met haar zonden bezighoudt. Wij hebben naar ik meen geleerd, dat nederigheid iets meer en iets anders is. Wij hebben in het onderricht van onze Here Jezus en in de zendbrieven van Paulus gezien, hoe dikwijls er op die deugd aangedrongen werd zonder dat dit enige betrekking had op de zonde. In de aard der zaak, in de gehele verhouding van het schepsel tot de Schepper, in het leven van Jezus zoals Hij het beleefde en aan ons mededeelt, is nederigheid het wezen zelf van heiligheid en gelukzaligheid. Zij is het opzij zetten van het eigen ik en het op de troon plaatsen van God. Waar God Alles is, is het eigen ik niets. Maar hoewel ik het noodzakelijk vond vooral op dit aspect van de waarheid de nadruk te leggen, behoef ik nauwelijks te zeggen welk een nieuwe diepte en intensiteit de zonde van de mens en Gods genade toevoegt aan de nederigheid van de heiligen. Wij hoeven slechts te letten op een man als de apostel Paulus om te zien hoe in heel zijn leven als een vrijgekocht en heilig mens, het diepe bewustzijn een zondaar te zijn geweest, op onuitwisbare wijze voortleeft. Wij allen kennen de Schriftplaatsen waar hij zinspeelt op zijn leven als een vervolger en lasteraar. "Ik ben de geringste der apostelen, niet waard een apostel te heten, omdat ik de gemeente Gods vervolgd heb ... Ik heb meer gearbeid dan zij allen, doch niet ik, maar de genade Gods, die met mij is" (1 Cor. 15:9,10). "Mij, verreweg de geringste van alle heiligen, is deze genade te beurt gevallen, aan de heidenen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus te verkondigen" (Efez. 3:8). "Ik, die te voren een Godslasteraar was en een vervolger en geweldenaar; maar mij is ontferming bewezen, omdat ik het in mijn onwetendheid, uit ongeloof gedaan heb ... Christus Jezus is in de wereld gekomen om de zondaren te behouden, onder welke ik een eerste plaats inneem" (1 Tim. 1:13,15). Gods genade had hem gered; God heeft aan zijn zonden in der eeuwigheid niet meer gedacht; maar nooit, nooit kon hij vergeten, hoe vreselijk hij had gezondigd. Hoe meer hij zich over Gods redding verheugde en hoe meer de ervaring van Gods genade hem met een onuitsprekelijke blijdschap vervulde, des te helderder was hij zich ervan bewust, dat hij een geredde zondaar was en dat de verlossing alleen betekenis en vreugde voor hem inhield, omdat het zondebesef het hem dierbaar en reëel maakte. Nooit kon hij ook maar één ogenblik vergeten, dat hij een zondaar was die God in Zijn armen genomen had en met Zijn liefde had gekroond.

Op deze teksten, door ons aangehaald, wordt dikwijls gewezen als Paulus' belijdenis van dagelijkse zonde. Men hoeft ze slechts zorgvuldig na te lezen om te zien dat dit niet het geval is. Zij hebben een veel diepere betekenis: zij wijzen op hetgeen de eeuwigheid lang voortduurt en op wat de diepe ondertoon van verbazing en verwondering geeft aan de nederigheid waarmee de verlost en buigen voor de troon als degenen die gewassen zijn van hun zonden in het bloed van het Lam.

Nooit, nooit, zelfs niet in de heerlijkheid, kunnen zij iets anders dan verlost zondaars zijn; nooit kan voor één ogenblik in dit leven Gods kind leven in het volle licht van Zijn liefde, tenzij hij voelt dat de zonde waaruit hij gered is zijn enig recht is om alles op te eisen wat de genade heeft beloofd te doen. De nederigheid waardoor hij eerst kwam als zondaar, krijgt nu een nieuwe betekenis wanneer hij leert hoe zij hem als schepsel betaamt. En dan opnieuw heeft de nederigheid, waarin hij als schepsel geboren werd, haar diepste, rijkste klanken van aanbidding bij de herinnering aan wat het betekent een teken van Gods wonderbare, verlossende liefde te zijn.

De ware bedoeling van wat deze uitdrukkingen van Paulus ons leren, komt des te sterker uit, wanneer wij acht geven op het opmerkelijke feit dat in heel zijn christelijke loopbaan, wij nooit, zelfs niet in die zendbrieven waarin wij de innigste persoonlijke ontboezemingen aantreffen, van zijn pen iets vinden dat op belijdenis van zonden lijkt. Nergens is er enige melding van tekortkoming of gebrek, nergens geeft hij zijn lezers de indruk, dat hij in een of andere plicht tekortschoot of tegen de wet der volmaakte liefde zondigde.

Integendeel, op niet weinig plaatsen verdedigt hij zich met woorden die niets zouden betekenen, indien zij zich niet beriepen op een onberispelijk leven voor God en mensen. "Gij zijt getuigen, en God, hoe vroom, rechtvaardig en onberispelijk wij ons bij u, die gelooft, gedragen hebben" (1 Thess. 2:10). "Want dit is onze roem, het getuigenis van ons geweten, dat wij in heiligheid en reinheid Gods, niet in vleselijke wijsheid, maar in de genade Gods, in de wereld verkeerd hebben, in het bijzonder ten opzichte van u" (2 Cor. 1:12). Dit is niet een ideaal of een verlangen, het is een beroep op hetgeen zijn werkelijke leven inderdaad geweest is. Hoe wij ook mogen oordelen over de afwezigheid van belijdenis van zonden, wij zullen allen moeten toestemmen, dat het wijst op een leven in de kracht van de Heilige Geest, zoals maar zelden in onze dagen verwezenlijkt wordt of verwacht kan worden. Het punt waarop ik de nadruk wil leggen is dit — dat het feit zelf van de afwezigheid van zulk een belijdenis van zonden des te meer kracht bijzet aan de waarheid, dat niet in het dagelijks zondigen het geheim van de diepere nederigheid gevonden zal worden, maar in de gewone positie, die wij nooit voor een ogenblik moeten vergeten en die juist de zeer overvloedige genade levendig zal houden: dit is onze enige plaats, de enige plaats voor zegen, onze enige blijvende positie voor God, de plaats van hen wier hoogste blijdschap het is te belijden, dat zij zondaars zijn, gered door Gods genade.

Met Paulus' onuitwisbare herinnering aan het verleden waarin hij zo vreselijk had gezondigd voordat de genade hem ontmoet had, en met het bewustzijn dat hij in de tegenwoordige tijd voor zonde werd bewaard, was steeds verbonden de blijvende herinnering aan de verborgen donkere kracht van de zonde, die altijd gereed was om zijn hart binnen te komen en die alleen door de tegenwoordigheid en kracht van de inwonende Christus buitengehouden wordt. "Want ik weet, dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont", deze woorden in Romeinen 7 : 18, beschrijven het vlees zoals het zal zijn tot het einde toe. De heerlijke verlossing van Romeinen 8: "De wet van de Geest des levens heeft mij in Christus Jezus vrijgemaakt van de wet der zonde, die mij eens gevangen hield" — is noch de vernietiging, noch de heiligmaking van het vlees, maar een voortdurende overwinning, gegeven door de Geest als Hij de werken van het lichaam doodt. Zoals gezondheid ziekte uitdrijft en licht duisternis verdrijft en leven dood overwint, zo is ook de inwoning van Christus door de Heilige Geest gezondheid, licht en leven voor de ziel. Maar tegelijk matigt de overtuiging van hulpeloosheid en gevaar het geloof in de ogenblikkelijke en onafgebroken werking van de Heilige Geest steeds tot dat ingetogen gevoel van afhankelijkheid, dat het grootste geloof en de hoogste blijdschap dienstbaar maakt aan een nederigheid die alleen bij de genade Gods bestaat.

De drie hierboven aangehaalde teksten tonen ons, dat het de wonderbare genade was die Paulus werd bewezen, en waaraan hij elk ogenblik behoefte gevoelde, die hem zo'n diepe nederigheid schonk. De genade van God die met hem was en hem in staat stelde meer dan alle anderen te arbeiden, de genade om de heidenen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus te verkondigen, de genade die zeer overvloedig was in het geloof en de liefde welke is in Christus Jezus: het was deze genade, waarvan de aard en heerlijkheid hierin bestaat, dat zij voor zondaars is, die het bewustzijn van eens gezondigd te hebben en nog aan de zonden onderhevig te zijn, zo intens levend houdt. "Waar de zonde toenam, daar is de genade meer dan overvloedig geworden" (Rom. 5:20). Dit openbaart ons, dat het essentiële van de genade is, dat zij zich bezighoudt met de zonde, met haar afrekent en haar wegneemt, en dat het altijd zó zal zijn: hoe overvloediger men de genade ervaart,

des te sterker men zich ervan bewust is, een zondaar te zijn. Het is niet de zonde die de mens waarlijk nederig zal houden, maar de genade van God die hem steeds voorhoudt en hem eraan herinnert, welk een grote zondaar hij was. Het is niet de zonde, maar de genade die mij inderdaad mijzelf als een zondaar zal doen kennen en die de plaats van de zondaar, die van de diepste zelfvernedering, zal maken tot de plaats die ik nooit zal verlaten.

Ik vrees dat er niet weinigen zijn die door sterke uitdrukkingen van zelfveroordeling en zelfbeschuldiging, gezocht hebben zichzelf te vernederen en die met leedwezen moeten belijden, dat een nederige geest, een "hart van nederigheid", vergezeld van goedheid en medelijden, van zachtmoedigheid en verdraagzaamheid, nog even ver weg zijn als altijd. Met zichzelf bezig zijn, zelfs te midden van de diepste afschuw van zichzelf, kan een mens nooit van zichzelf bevrijden. Het is de openbaring van God, niet enkel door de wet die de zonde veroordeelt, maar door Zijn genade die ons daarvan verlost, die ons nederig maakt. De wet kan het hart van vrees doen breken; het is de genade alleen die zo'n liefelijke nederigheid werkt, welke een blijdschap is voor de ziel en haar tweede natuur wordt. Het was de openbaring van God in Zijn heiligheid, naderend om Zichzelf in Zijn genade bekend te maken, die Abraham en Jakob, Job en Jesaja, zo diep deed buigen. Het is de mens die God de Schepper, als het Alles van het schepsel in zijn nietigheid, God de Verlosser in Zijn genade, als het Alles van de zondaar in zijn zondigheid, verwacht, vertrouwt en aanbidt, die zó vervuld zal zijn van Gods tegenwoordigheid, dat er voor het eigen ik geen plaats meer zal zijn. Alleen op deze wijze kan de belofte worden vervuld: "De trots der mannen wordt nedergebogen en de Here alleen is te dien dage verheven" (Jes. 2:11).

De zondaar, die woont in het volle licht van Gods heilige, verlossende liefde, die de volle inwoning van Goddelijke liefde die door Christus en de Heilige Geest tot hem komt, kan niet anders dan nederig zijn. Niet het zich bezighouden met zijn zonde, maar het bezig zijn met God, brengt bevrijding van het eigen ik.

Hoofdstuk 9

Nederigheid en geloof

"Hoe kunt gij tot geloof komen, gij, die eer van elkander behoeft en de eer, die van de enige God komt, niet zoekt?" (Joh. 5:44)

In een toespraak die ik onlangs hoorde, zei de spreker, dat de zegeningen van het hogere christelijke leven dikwijls zijn als de voorwerpen die in een etalage tentoongesteld worden — men kan ze duidelijk zien en toch kan men er niet bijkomen. Indien men iemand zou zeggen: "Steek je hand uit en neem ervan", dan zou hij antwoorden: "Dat kan ik niet, er zit een dikke ruit van spiegelglas tussen". Evenzo kunnen christenen duidelijk de zegenrijke beloften zien van volmaakte vrede en rust, van bloeiende liefde en blijdschap, van blijvende gemeenschap en vruchtbaarheid en toch gevoelen, dat er iets tussen staat, wat verhindert dat men het werkelijk in bezit kan nemen. En wat kan dit zijn? Niets anders dan de hoogmoed. De beloften die aan de gelovige gedaan warden, zijn zo vast en vrij; de uitnodigingen en aanmoedigingen zo krachtig; de almacht van God waarop het geloof mag rekenen, zo nabij en vrijelijk beschikbaar: dat alleen maar iets wat het geloof hindert, de zegen kan tegenhouden. In onze tekst maakt Jezus ons duidelijk, dat het inderdaad de hoogmoed is die het geloof onmogelijk maakt. "Hoe kunt gij tot geloof komen, gij, die eer van elkander behoeft". Als wij zien dat hoogmoed en geloof zó tegenstrijdig zijn dat ze onverenigbaar zijn, zullen wij ook leren, dat geloof en nederigheid in de wortel één zijn en dat wij nooit méér waar geloof kunnen bezitten dan wij ware nederigheid hebben; wij zullen zien dat wij wel een sterke verstandelijke overtuiging en zekerheid van de waarheid kunnen hebben, terwijl er nog hoogmoed in het hart woont, maar dat dit het levend geloof dat kracht van God bezit, tot een onmogelijkheid maakt. Wij hoeven slechts een ogenblik te denken aan wat geloof is. Is het niet de belijdenis van nietigheid en hulpeloosheid, de overgave en het wachten op God om Hem te laten werken? Is het accepteren van onze plaats als afhankelijk die niet anders kunnen eisen, ontvangen of doen dan wat de genade ons geeft datgene wat ons het meest nederig maakt? Nederigheid is eenvoudigweg de houding die de ziel toebereidt om in vertrouwen te leven. En iedere, zelfs de geheimste ademhaling van de hoogmoed — in het zoeken van zichzelf, in eigenzinnigheid, in zelfvertrouwen of zelfverheffing — is juist de versterking van dat eigen ik, dat het Koninkrijk niet kan binnengaan, noch de dingen van het Koninkrijk bezitten, omdat het weigert God te laten zijn wat Hij is en moet zijn: Alles in allen.

Het geloof is het orgaan of zintuig waarmee we de hemelse wereld met haar zegeningen kunnen waarnemen en ons toe-eigenen. Het geloof zoekt de heerlijkheid die van God komt en die komt alleen daar waar God alles is. Zolang wij eer van elkander behoeven; zolang wij altijd maar de heerlijkheid van dit leven, en de eer en de reputatie die van mensen komt zoeken, kunnen wij niet zoeken noch ontvangen de eer die van God komt! Hoogmoed maakt geloof onmogelijk. De zaligheid komt door een kruis en een gekruisigde Christus. Zaligheid is de gemeenschap met de gekruisigde Christus in de geest van Zijn kruis. Zaligheid is gemeenschap met, vreugde in en deelgenootschap aan de nederigheid van Jezus. Is het te verwonderen, dat ons geloof zo zwak is, wanneer de hoogmoed nog zo in ons regeert en wij zelfs nauwelijks geleerd hebben om te verlangen naar nederigheid, of erom te bidden als het meest nodige en gezegende deel van onze zaligheid?

Nederigheid en geloof zijn in de Schriften nauwer aan elkaar verwant dan velen weten. Zie dit in het leven van Christus. Er zijn twee gevallen waarbij Hij sprak over een groot geloof. Had de hoofdman, over wiens geloof Hij verwonderd sprak: "Bij niemand in Israël heb Ik een zó groot geloof

gevonden!", niet gezegd: "Ik ben niet waard, dat gij onder mijn dak komt"? (Luc. 7:6). En had de moeder tot wie Hij zei: "o vrouw, groot is uw geloof", niet de naam "hond" geaccepteerd en gezegd: "Zeker Here, ook de honden eten immers van de kruimels?" (Matth. 15:27) Het is de nederigheid die onze ziel ertoe brengt niets voor God te zijn, die tevens iedere hinderpaal voor het geloof wegneemt, uit vrees dat het Hem zou ontoren wanneer we Hem niet geheel vertrouwen.

Is dit niet de reden dat ons streven naar heiligheid mislukt? Is dit het niet, hoewel wij het niet wisten, wat onze toewijding en ons geloof zo oppervlakkig en kortstondig maakt? Wij hadden er geen idee van, dat hoogmoed en zelfzucht nog in zo grote mate in het geheim in ons werkten en dat alleen God, door Zijn binnenkomen en door Zijn almacht deze kon uitwerpen. Wij begrepen niet, hoe niets anders dan de nieuwe Goddelijke natuur, die de plaats van het oude ik geheel inneemt, ons waarlijk nederig kan maken. Wij wisten niet, dat absolute, onophoudelijke, alomvattende nederigheid de basis moet zijn van ieder gebed en iedere nadering tot God, evenzeer als van al onze omgang met mensen. Wij wisten niet dat wij evengoed konden trachten zonder ogen te zien of zonder ademhaling te leven, als te geloven tot God te kunnen naderen of in Zijn liefde te kunnen blijven, zonder een alles doordringende nederigheid en ootmoed van hart.

Hebben wij geen fout begaan, door zoveel moeite te doen om tot het geloof te komen, terwijl al die tijd het oude zelfzuchtige ik met zijn hoogmoed trachtte in het bezit te komen van Gods zegen en rijkdom? Geen wonder dat wij niet konden geloven. Laten wij van koers veranderen. Laten we ons eerst vóór alles veranderen. Laten we ons eerst vóór alles verootmoedigen onder de machtige hand van God: Hij zal ons verhogen. Het kruis, de dood en het graf, waartoe Jezus Zich vernederd heeft, waren Zijn weg naar de heerlijkheid Gods. En dit is ook onze weg! Laat het ons enig verlangen en vurig gebed zijn, om met Hem en zoals Hij vernederd te worden; laat ons met blijdschap datgene aannemen wat ons voor God en mensen kan vernederen; dit alleen is de weg tot de heerlijkheid Gods.

U voelt u misschien ertoe geneigd een vraag te stellen. Ik heb gesproken over sommigen die gezegende ervaringen hebben of die het middel zijn om anderen zegen te brengen, terwijl de nederigheid hen toch ontbreekt. U vraagt of deze mensen niet het bewijs leveren dat zij een waarachtig, zelfs sterk geloof hebben, hoewel zij al te duidelijk tonen, dat zij de eer die van mensen komt nog te veel zoeken. Er kan hierop meer dan één antwoord gegeven worden. Maar het voornaamste antwoord in dit verband is dit: Zij hebben inderdaad een mate van geloof, en bijzondere gaven zijn hun geschonken, en de zegen die zij anderen brengen is hieraan evenredig. Maar, terwijl ze die zegen brengen, wordt het werk van hun geloof gehinderd door het gebrek aan nederigheid. Juist omdat zij niet het niets zijn, dat de weg opent voor God om Alles te zijn, is die zegen dikwijls oppervlakkig of snel voorbijgaand. Een diepere nederigheid zou ongetwijfeld een diepere en vollere zegen brengen. De Heilige Geest, niet slechts in hen werkzaam als een Geest van kracht, maar in hen wonend in de volheid van Zijn genade en vooral in de genadegave van nederigheid, zou door hen Zichzelf meedelen aan degenen die zich bekeren tot een leven van kracht en heiligheid en standvastigheid, wat nu te weinig gezien wordt.

"Hoe kunt gij tot geloof komen, gij, die eer van elkander behoeft?"

Niets kan u genezen van het verlangen om eer van mensen te ontvangen of van de overgevoeligheid die pijn en boosheid in u doet opwellen, wanneer die eer u niet gegeven wordt: behalve wanneer u uzelf ertoe zet om alleen de eer die van God komt te zoeken. Laat de eer van de alleenheerlijke God u alles zijn. Dan zult u bevrijd worden van de eer van mensen en van het eigen ik, en u zult tevreden en blij zijn dat u niets mag zijn. Uit dit niets-zijn zult u opwassen, sterk in het geloof, aan God de eer gevend, en u zult ondervinden dat, hoe dieper u wegzinkt in nederigheid voor Hem, des te nader Hij is, om ieder verlangen van uw geloof te vervullen.

Nederigheid en de dood van het eigen ik

“Hij heeft Zich vernederd en is gehoorzaam geworden tot de dood”. (Fil. 2:28)

Nederigheid is het pad naar de dood, omdat zij in de dood het hoogste bewijs van haar volkomenheid geeft. Nederigheid is de bloesem, waarvan de dood van het eigen ik de volmaakte vrucht is. Jezus Zelf heeft Zich vernederd tot de dood en Hij opende de weg waarlangs ook wij moeten wandelen. Zoals er voor Hem geen andere manier was om Zijn overgave aan God tot het uiterste te bewijzen, of om afstand te doen van de menselijke natuur om daaruit te verrijzen tot de heerlijkheid van de Vader, dan alleen door de dood, zo is er ook voor ons geen andere manier. De nederigheid moet ons ertoe leiden, aan onszelf af te sterven: zo bewijzen wij hoe geheel en al wij onszelf hieraan en aan God hebben overgegeven; alleen op deze wijze worden wij bevrijd van onze gevallen natuur, waarvan nederigheid de levensadem en de blijdschap is.

Wij hebben gesproken over wat Jezus voor Zijn discipelen gedaan heeft, toen Hij hun Zijn opstandingsleven toonde, toen, bij het neerdalen van de Heilige Geest, Hij, de verheerlijkte en tot de troon verheven zachtmoedigheid, in werkelijkheid Zelf van de hemel kwam om in hen te wonen. De macht om dit te doen heeft Hij gewonnen door de dood: Het leven dat Hij meedeelde was naar Zijn innerlijke natuur een leven uit de dood, een leven dat aan de dood overgegeven was geweest en dat door de dood heen gewonnen werd. Hij, die kwam om in hen te wonen, was Zelf iemand die dood was geweest en nu voor eeuwig leefde. Zijn leven, Zijn persoon, Zijn tegenwoordigheid dragen de merktekenen van de dood, van een leven uit de dood geboren. Dat leven draagt ook altijd in Zijn discipelen de tekenen van de dood. Het is slechts naarmate de Geest van de dood, van de Stervende woont en werkt in een ziel, dat de kracht van Zijn leven gekend kan worden. Het eerste en voornaamste teken van het sterven van de Here Jezus, van de doodsteken die de ware volgeling van Jezus kenmerken, is nederigheid. En wel om deze twee redenen: Nederigheid alleen voert tot volkomen dood; alleen de dood volmaakt de nederigheid. Nederigheid en dood zijn in hun aard één: nederigheid is de bloesem; in de dood rijpt de vrucht tot volmaaktheid.

Nederigheid leidt tot een volkomen dood. Nederigheid betekent het opgeven van het eigen ik en het innemen van de plaats van een volkomen niets-zijn voor God. Jezus heeft Zichzelf vernederd en werd gehoorzaam tot de dood. In de dood gaf Hij het hoogste, het volmaakte bewijs van de overgave van Zijn wil aan de wil van de Vader. In de dood gaf Hij Zijn eigen ik op en de natuurlijke tegenzin om de beker te ledigen; Hij gaf het leven op dat Hij met onze gevallen natuur gemeen had; Hij stierf aan Zichzelf en aan de zonde die had getracht Hem te verleiden en zo ging Hij, als mens, in tot het volmaakte leven van God. Indien Hij niet zo grenzeloos nederig was geweest waardoor Hij Zichzelf als niets achtte, en alleen als een dienstknecht naar de wil van God wilde handelen en lijden, dan zou Hij nooit gestorven zijn.

Dit geeft ons het antwoord op de vraag die zo dikwijls gedaan wordt en waarvan de betekenis zo zelden duidelijk begrepen wordt: Hoe kan ik afsterven aan mijzelf? Het afsterven aan uzelf is niet uw werk, het is Gods werk. In Christus zijt gij aan de zonden afgestorven; het leven dat in u is, is door het proces van dood en opstanding heengegaan; u kunt er zeker van zijn, dat u inderdaad aan uw zonden bent afgestorven. Maar de volle manifestatie van de kracht van deze dood in uw gezindheid en gedrag hangt af van de mate waarin de Heilige Geest de kracht van Christus' dood meedeelt. En hierin is onderricht nodig: indien u in de volle gemeenschap met Christus in Zijn dood wilt binnengaan en de volledige verlossing van uzelf wilt kennen, verneder uzelf dan. Dit is uw enige plicht. Plaats

uzelf voor God in uw volslagen hulpeloosheid; stem van harte in met het feit dat u onmachtig bent uzelf te doden of levend te maken: verzink in uw eigen niets-zijn, in de geest van een zachtmoedige, geduldige en vertrouwensvolle overgave aan God. Neem iedere vernedering aan en beschouw ieder medemens, die u beproeft of kwelt, als een genademiddel om u te vernederen. Gebruik elke gelegenheid om u voor uw medemensen te vernederen als een hulpmiddel om nederig voor God te blijven.

God zal zulk een zelfvernedering aannemen als een bewijs dat uw gehele hart het verlangt, als uw beste gebed om nederigheid, als uw voorbereiding voor Zijn machtig genadewerk, wanneer Hij, door de krachtige versterking van Zijn Heilige Geest, Christus ten volle in u openbaart, zodat Hij, in Zijn gestalte als dienstknecht, waarlijk in u gevormd wordt en in uw hart woont. Het pad van de nederigheid, leidt naar de volkomen dood, de volledige en volmaakte ervaring dat wij dood zijn in Christus.

Dan volgt: Alleen deze dood leidt tot volkomen nederigheid. Ach, wacht u voor de fout die zovelen begaan die graag nederig willen zijn, maar bevreesd zijn, dat zij te nederig zullen zijn. Zij hebben zoveel restricties en voorwaarden, zoveel redeneringen en vragen over wat de ware nederigheid is en doet, dat zij zichzelf er nooit onvoorwaardelijk aan overgeven. Neemt u zich hiervoor in acht. Verneder uzelf tot de dood. Het is in de dood van het eigen ik, dat de nederigheid volmaakt wordt. Wees er zeker van, dat aan de wortel van alle echte ervaring van grotere genade, van alle ware groei in de heiliging, van alle werkelijke toename in de gelijkvormigheid aan het beeld van Christus, er een dood van het eigen ik moet zijn, die zichzelf bewijst in onze gezindheden en gewoonten voor God en mensen. Het is helaas mogelijk te spreken van een leven uit de dood en een wandelen in de Geest, terwijl zelfs de teerste liefde moet zien hoeveel er nog is van het eigen ik. De dood van het eigen ik heeft geen zekerder kenmerk dan in de nederigheid die zichzelf verlaagt, zichzelf ontledigt en de gestalte van een dienstknecht aanneemt. Het is mogelijk om veel en eerlijk te spreken over gemeenschap met een verachte en verworpen Jezus, over het dragen van Zijn kruis, terwijl de zachtmoedige en bescheiden, vriendelijke en vreedzame nederigheid van het Lam Gods niet gezien en nauwelijks gezocht wordt. Het Lam van God betekent twee dingen; zachtmoedigheid en dood. Laat ons trachten Hem in beide gedaanten aan te nemen. In Hem zijn zij onafscheidelijk; zo moeten zij ook in ons zijn.

Wat een hopeloze taak, indien wij het werk zouden moeten doen! De natuur kan nooit de natuur overwinnen, zelfs niet met behulp van genade. Het eigen ik kan nooit het eigen ik uitwerpen, zelfs niet in de herboren mens.

God zij geloofd: dat werk is gedaan en volbracht en voor altijd volmaakt. De dood van Jezus is eens en voor altijd de dood van onszelf. En de hemelvaart van Jezus, Zijn binnengaan in het Heiligdom heeft ons eens en voor altijd de Heilige Geest gegeven om aan ons Zijn kracht mede te delen en de kracht van het leven uit de dood tot ons eigendom te maken. Naarmate de gelovige in zijn najagen en beoefenen van de nederigheid in de voetstappen van Jezus volgt, ontwaakt in zijn bewustzijn de behoefte aan iets meer. Dan wordt zijn verlangen en hoop verlevendigd, zijn geloof versterkt en leert hij omhoog kijkend te eisen en te ontvangen die ware volheid van de Geest van Jezus, die dagelijks zijn dood aan het eigen ik en de zonde in volle kracht kan volhouden en de nederigheid tot de alles doordringende geest van ons leven kan maken! (Zie aant. C).

"Of weet gij niet, dat wij allen die in Christus Jezus gedoopt zijn, in Zijn dood gedoopt zijn?" "Zo moet het ook voor u vaststaan, dat gij dood zijt voor de zonde, maar levend voor God in Christus Jezus". "Stelt u ten dienste van God, als mensen, die dood zijn geweest, maar thans leven" (Rom. 6). Het gehele zelfbewustzijn van de christen moet doortrokken en gekenmerkt worden door de geest die

de dood van Christus bezielde. Hij moet zich altijd aan God ten dienste stellen als één die in Christus gestorven is en in Christus is opgestaan uit de doden, het sterven van de Here Jezus in zijn lichaam omdragende. Zijn leven draagt steeds het tweevoudig merkteken: Zijn wortels schieten in ware nederigheid diep in het graf van Jezus, in de dood aan de zonde en het eigen ik; zijn hoofd wordt in opstandingskracht opgeheven naar de hemel waar Jezus is.

Gelovige, eigen u in geloof de dood en het leven van Jezus toe als het uwe. Ga in tot Zijn graf: verlaat uw eigen ik en het werk daarvan en ga de rust van God binnen. Wil met Christus, die Zijn Geest beval in de handen van Zijn Vader, uzelf vernederen en daal iedere dag af tot de volkomen, hulpeloze afhankelijkheid van God. God zal u opwekken en u verheffen. Zink iedere morgen in diepe, diepe nederigheid neer in het graf van Jezus; elke dag zal het leven van Jezus in u geopenbaard worden. Laat een gewillige, liefhebbende, rustige, gelukkige nederigheid het teken zijn wat u inderdaad bij uw geboorterecht geëist hebt — de doop in de dood van Christus. "Want door één offerande heeft Hij voor altijd hen volmaakt, die geheiligd worden" (Hebr. 10:14). Degenen die in Zijn vernedering ingaan, zullen in Hem de kracht vinden om te zien en het ervoor te houden dat hun eigen ik dood is, en, als mensen die van Hem geleerd en ontvangen hebben, te wandelen in alle nederigheid en zachtmoedigheid, elkander verdragende in liefde. Het leven uit de dood is te zien in een zachtmoedigheid en nederigheid die gelijk is aan die van Christus.

Hoofdstuk 11

Nederigheid en geluk

"Zeer gaarne zal ik dus in zwakheden nog meer roemen, opdat de kracht van Christus over mij kome. Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden...; want als ik zwak ben, dan ben ik machtig". (2 Cor. 12:9b,10)

Opdat Paulus, wegens de bijzondere grootheid van de openbaringen, zich niet zou verheffen, werd hem een scherpe doorn in zijn vlees gegeven om hem nederig te houden. Paulus' eerste verlangen was dat deze van hem zou weggenomen worden en hij bad de Heer driemaal of de doorn van hem mocht wijken. Het antwoord was, dat de beproeving een zegen was, dat in de zwakheid en vernedering die zij bracht, de genade en de kracht van de Here des te beter geopenbaard konden worden. Paulus trad nu opeens een nieuwe periode in zijn beproeving in; in plaats van deze eenvoudig te verdragen, roemde hij er veel liever in; in plaats van om verlossing ervan te vragen, had hij er een welbehagen in. Hij had geleerd, dat de plaats van vernedering de plaats van zegen, kracht en blijdschap is.

Praktisch iedere christen gaat in feite door deze twee fases heen, in het najagen van de nederigheid. In de eerste fase vreest hij en vlucht en tracht bevrijding te vinden van alles wat hem kan vernederen. Hij heeft nog niet geleerd om tot elke prijs de nederigheid te zoeken. Hij heeft het bevel om nederig te zijn aangenomen en tracht het te gehoorzamen, maar hij ondervindt alleen maar dat het hem volkomen mislukt. Hij bidt om nederigheid; bij tijden in grote ernst, maar in het verborgene van zijn hart bidt hij meer, zo niet in woorden dan in wensen, om bewaard te mogen worden voor de dingen die hem nederig zullen maken. Hij is nog niet zo ingenomen met deze nederigheid als zijnde het sieraad van het Lam van God en de blijdschap van de hemel, dat hij alles zou willen verkopen om haar te verkrijgen. In zijn najagen ervan en zijn gebed erom, is er nog enigszins een gevoel van last en van druk. Het zichzelf vernederen is bij hem nog niet de spontane uiting geworden van een wezenlijke nederigheid van leven en aard. Hij kan nog niet zeggen: "Zeer gaarne zal ik dus in zwakheden nog meer roemen; ik heb een welbehagen in al wat mij vernedert".

Maar kunnen wij hopen het stadium te bereiken, waarin dit het geval zal zijn? Ongetwijfeld. En wat zal het zijn dat ons daar brengt? Datgene wat de apostel Paulus daar bracht — een nieuwe openbaring van de Here Jezus. Niets anders dan de tegenwoordigheid van God kan het eigen ik openbaar maken en uitdrijven. Er werd Paulus een helderder inzicht gegeven in de diepe waarheid, dat de tegenwoordigheid van Jezus ieder verlangen om iets in onszelf te zoeken zal uitbannen en ons vreugde zal doen scheppen in iedere vernedering die ons toebereidt tot een vollere openbaring van Hem. Onze vernederingen leiden ons ertoe, bij de ervaring van de tegenwoordigheid en de macht van Jezus, om nederigheid als onze hoogste zegen te kiezen. Laten wij trachten de lessen te leren die de geschiedenis van Paulus ons schenkt.

Wij kunnen gevorderde gelovigen hebben, uitstekende leraars, mannen die hemelse ervaringen hebben, die toch niet ten volle de les van volkomen nederigheid, het gaarne roemen in zwakheden, geleerd hebben. Dit zien wij bij Paulus. Het gevaar van zelfverheffing was erg dichtbij gekomen. Hij had nog niet ten volle geleerd wat het was om niets te zijn; te sterven opdat Christus alleen in hem zou leven; een welbehagen te hebben in alles wat hem vernederde. Het schijnt dat dit de hoogste les was die hij moest leren: volledige gelijkvormigheid aan zijn Heer in die zelfontlediging waarin hij roemde in zwakheden, opdat God alles mocht zijn.

De voornaamste les die een gelovige leren moet, is nederigheid. O, dat iedere christen, die ernaar streeft om toe te nemen in heiligheid dit goed zal onthouden! Er mag intense toewijding en brandende ijver en hemelse ervaring zijn en toch, tenzij het verhinderd wordt door een zeer bijzondere inmenging van de Heer, kan er bij dit alles een onbewuste zelfverheffing zijn. Laten wij deze les leren: de hoogste heiligheid is de diepste nederigheid, en laten wij bedenken dat dit niet vanzelf komt, maar alleen als het van de zijde van de Heer gemaakt wordt tot een speciale zaak, een speciale manier waarop de getrouwe Heer handelt met Zijn getrouwe dienstknecht.

Laten wij ons leven beschouwen in het licht van deze les en zien of wij gaarne roemen in zwakheden en of wij, als Paulus deed, een welbehagen hebben in leed, in noden en ellende. Ja, laten wij ons afvragen of wij geleerd hebben een bestraffing verdiend of onverdiend, een verwijt van vriend of vijand, een belediging of tegenspoed of moeilijkheden waarin anderen ons brengen, boven alles te beschouwen als een gelegenheid om te bewijzen hoe zeer Jezus ons alles is, hoe ons eigen genoeg en eer niets is en hoe vernedering werkelijk datgene is waarin wij een welbehagen hebben. Het is inderdaad gezegend en het diepe geluk van de hemel, wanneer we zo vrij zijn van onszelf, dat, wat ook van ons gezegd wordt, wat ons ook aangedaan wordt, verloren gaat en verzwolgen wordt bij de gedachte, dat Jezus ons alles is.

Laten wij vertrouwen, dat Hij die voor Paulus zorgde, ook voor ons zorgen zal. Paulus had speciale discipline nodig en daarbij speciaal onderwijs om te leren wat zelfs nog kostbaarder was dan de onuitsprekelijke dingen die hij in de hemel gehoord had, namelijk wat het is in zwakheid en in nederigheid te roemen. Ook wij hebben dat zo hard nodig. Hij, die voor hem zorgde, zal ook voor ons zorgen. De school waarin Jezus Paulus onderricht gaf, is ook onze school. Hij waakt over ons met een naijverige, liefhebbende zorg, "opdat wij ons niet zouden verheffen" (2 Cor. 12:7). Wanneer wij dit doen, zoekt Hij een weg om aan ons het kwaad te openbaren en ons ervan te verlossen. In beproeving, in zwakheid en in moeilijkheden tracht Hij ons nederig te maken totdat wij geleerd hebben dat Zijn genade alles is, en een welbehagen hebben in datgene wat ons nederig maakt en houdt. Zijn kracht in onze zwakheid volbracht, Zijn tegenwoordigheid die onze leegheid vervult en verzadigt, wordt het geheim van een nederigheid die nooit falen zal. Zij kan, als Paulus, met het oog op wat God in en door ons werkt, zeggen: "Ik ben in geen ding minder geweest dan de uitnemendste apostelen, hoewel ik niets ben". Zijn vernederingen hadden hem tot de ware nederigheid gebracht, met heel haar wonderlijke blijdschap en haar roemen en welbehagen in alles wat vernedert.

"Zeer gaarne zal ik dus in zwakheden nog meer roemen, opdat de kracht van Christus over mij kome. Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden". De nederige mens heeft het geheim van blijvende blijdschap geleerd. Hoe zwakker hij zich voelt, hoe lager hij zinkt, hoe groter de vernederingen schijnen, des te meer is de kracht en de tegenwoordigheid van Christus zijn deel, totdat — terwijl hij zegt: "Ik ben niets" — het woord van Zijn Heer steeds diepere blijdschap brengt: "Mijn genade is u genoeg".

Ik meen, dat ik nog eens alles moet samenvatten in deze twee lessen: het gevaar voor hoogmoed is groter en dichterbij dan wij denken, maar ook de genade voor nederigheid.

Het gevaar voor hoogmoed is groter en dichterbij dan wij denken, en dat wel in het bijzonder in de tijd van onze mooiste ervaringen. De prediker van geestelijke waarheden, aan wiens lippen een bewonderende gemeente hangt, de begaafde spreker op een heiligingbijeenkomst, die de geheimen van het hemelse leven uiteenzet, de christen die getuigenis aflegt van een gezegende ervaring, de evangelist die als in triomf voorwaarts gaat, die tot een zegen gesteld wordt voor een blijde massa, — niemand kent de verborgen, de onbewuste gevaren waaraan zij blootgesteld zijn. Paulus was, zonder het te weten, in gevaar: wat Jezus voor hem deed is opgeschreven om ons te onderwijzen, opdat wij het gevaar en de enige bescherming zouden kennen. Indien ooit van een

leraar of belijder van de heiligmaking gezegd werd: hij is zo vol van zichzelf, of hij doet niet naar wat hij predikt, of zijn zegeningen hebben hem niet nederiger of zachtmoediger gemaakt — laat men het dan niet meer kunnen zeggen. Jezus, op wie wij vertrouwen, kan ons nederig maken.

Ja, de genade om nederig te zijn is ook groter en tevens meer nabij dan wij denken. De nederigheid van Jezus is onze zaligheid: Jezus Zelf is onze nederigheid. Onze nederigheid is Zijn zorg en Zijn werk. Zijn genade is ons genoeg; ook om de verleiding tot hoogmoed tegen te gaan. Zijn kracht zal in onze zwakheid volbracht worden. Laten wij verkiezen zwak, nederig, niets te zijn. Laat nederigheid onze vreugde en blijdschap zijn. Laten wij zeer gaarne roemen in zwakheid, in alles wat ons kan vernederen en ons ootmoedig kan houden; de kracht van Christus zal op ons rusten. Christus heeft Zichzelf vernederd, daarom heeft God Hem verhoogd. Christus wil ons vernederen en ons nederig houden; laten wij van harte onze toestemming geven, laten wij vertrouwend en blij aannemen alles wat vernedert; de kracht van Christus zal op ons rusten. Wij zullen ondervinden, dat de diepste nederigheid het geheim is van het waarachtigste geluk, van een blijdschap die door niets kan worden verstoord.

Hoofdstuk 12

Nederigheid en verhoging

"Wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden". (Luk. 14:11; Luk. 18:14)

"De nederigen geeft Hij genade. Vernedert u voor de Here, en Hij zal u verhogen". (Jac. 4:6,10)

"Vnedert u dan onder de machtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te zijner tijd". (1 Petr. 5:6)

Gisteren werd mij juist de vraag gesteld: Hoe moet ik die hoogmoed overwinnen? Het antwoord was simpel. Twee dingen zijn nodig. Doe wat God zegt dat uw werk is: verneder uzelf. Vertrouw op Hem dat Hij doen zal wat Hij zegt dat Zijn werk is: Hij zal u verhogen. Het bevel is duidelijk: Verneder uzelf. Dit betekent niet, dat het uw werk is om de hoogmoed van uw natuur te overwinnen en uit te bannen en om in uzelf de nederigheid van de heilige Jezus tot stand te brengen. Neen, dit is Gods werk, het wezen zelf van die verhoging waarin Hij u opheft tot de ware gelijkvormigheid aan de geliefde Zoon. Wat het bevel betekent is dit: neem iedere gelegenheid waar om uzelf voor God en mensen te vernederen. In het geloof aan de genade die reeds in u werkt; in de verzekering van de grotere genade voor de overwinning die nog komt; naar het licht dat het geweten telkens op de hoogmoed van het hart en zijn uitingen werpt; niettegenstaande alles wat er mag zijn aan mislukking en vallen, gehoorzaam volhardend aan het onveranderlijke bevel: verneder uzelf. Neem met dankbaarheid alles aan wat God toelaat van binnenuit of van buitenaf, van vriend of vijand, van de natuur of van de genade, om u te herinneren aan de noodzaak van vernedering en om u daartoe te helpen. Reken de nederigheid werkelijk tot de moederdeugd, uw allereerste plicht voor God, de enige voortdurende bescherming van uw ziel en zet uw hart erop als op de bron van alle zegeningen. De belofte is Goddelijk en zeker: die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden. Zie toe, dat u die éne zaak die God eist, ook doet: verneder uzelf. God zal ervoor zorgen, dat Hij die ene zaak doet die Hij beloofd heeft. Hij zal meer genade geven; Hij zal u verhogen te Zijner tijd.

Al Gods handelen met de mens wordt gekenmerkt door twee trappen. Er is een tijd van voorbereiding, wanneer bevel en belofte, met de afwisselende belevissen van krachtsinspanning en onmacht, van mislukking en gedeeltelijk welslagen, met de heilige verwachting van iets beters wat door deze dingen opgewekt wordt, de mens voor een hogere trap opleiden en oefenen. Dan komt de tijd van vervulling, wanneer het geloof de belofte erft en datgene geniet waarvoor het zo dikwijls tevergeefs geworsteld heeft. Deze wet is toepasselijk op ieder deel van het christelijk leven en bij het nastreven van iedere afzonderlijke deugd. En dat omdat zij gegrond is op de eigen aard van de dingen. In alles wat onze verlossing aangaat, is het nodig dat God het initiatief neemt. Daarna komt de beurt aan de mens. In zijn streven naar gehoorzaamheid en naar resultaat, moet hij zijn onmacht leren kennen, in wanhoop aan zichzelf sterven en zo bekwaam gemaakt worden om vrijwillig en met verstand, van God de uitkomst, de voltooiing, te accepteren van datgene waarvan hij zelf in zijn onwetendheid het begin had aanvaard. Zo wordt er door de mens naar God verlangd, naar Hem die het Begin was, voordat de mens Hem recht leerde kennen, voor hij ten volle begreep wat Gods voornemen was, en wordt Hij verwelkomd als het Einde, als Degene die Alles in allen is. Zo is het ook in het nastreven van de nederigheid. Tot elke christen komt het bevel van de troon van God zelf: Verneder u. De ernstige poging om te luisteren en te gehoorzamen zal beloond worden — ja, beloond — met de pijnlijke ontdekking van twee dingen. Het eerste is, welk een geweldige hoogmoed — dat is onwil om zichzelf als niets te achten en om als niets geacht te worden, om zich volkomen aan God te onderwerpen — er bestond, iets waarvan men niets afwist. Het andere is, welk een volslagen onmacht er is in al onze pogingen en ook in al onze gebeden om Gods hulp, om

dat vreselijke monster te vernietigen. Gelukkig de man, die nu leert om zijn hoop op God te stellen en om, in weerwil van de macht van hoogmoed in hem, te volharden in handelingen van nederigheid voor God en de mensen. Wij kennen de wet van de menselijke natuur: daden brengen gewoonten voort, gewoonten veroorzaken gezindheden, gezindheden vormen de wil, en de rechtgeaarde wil is het karakter. Het is niet anders in het werk van de genade. Daar daden die steeds herhaald worden, gewoonten en gezindheden voortbrengen en deze de wil versterken, komt Hij, die beide het willen en het werken volbrengt, met Zijn machtige kracht en Geest tot ons. De vernedering van het hoogmoedige hart waardoor de boetvaardige gelovige zichzelf zo dikwijls voor God nederwierp, wordt beloond met "meer genade" voor dat nederige hart, waarin de geest van Jezus overwonnen heeft en de nieuwe natuur tot rijpheid gebracht heeft en waarin Hij, de Zachtmoedige en Nederige, nu voor altoos woont.

Vneder uzelf voor het aangezicht van de Here en Hij zal u verhogen. En waarin bestaat die verhoging? De hoogste roem van het schepsel bestaat enkel in het zijn van een vat, om te ontvangen te genieten en te vertonen de heerlijkheid van God. Dit kan hij alleen doen, wanneer hij gewillig is om niets van zichzelf te zijn, opdat God alles zal zijn. Water vult altijd eerst de laagste plaatsen. Hoe lager en leger iemand voor God is, des te spoediger en te voller zal het toevloeien van de Goddelijke heerlijkheid zijn. De verhoging die God belooft, is niet en kan niet zijn iets uitwendigs dat los van Hemzelf is: al wat Hij te geven heeft of kan geven, is slechts meer van Hemzelf, opdat Hijzelf meer volkomen bezit kan nemen. Die verhoging is niet, zoals een aardse prijs, iets willekeurigs, zij staat niet noodzakelijkerwijs in verband met het gedrag dat beloond moet worden. Neen, zij is naar haar aard het gevolg, het resultaat van de vernedering van onszelf. Zij is niets anders dan het geschenk van zulk een Goddelijke inwonende nederigheid, zulk een gelijkvormigheid aan en bezit van de nederigheid van het Lam van God, dat zij ons bekwaam maakt om ten volle de inwoning van God te ontvangen. Die zichzelf vernedert zal verhoogd worden. Van de waarheid van deze woorden is Jezus Zelf het bewijs; van de zekerheid van de vervulling ervan aan ons is Hij het pand. Laten wij Zijn juk op ons nemen en van Hem leren, want Hij is zachtmoedig en nederig van hart. Indien wij maar gewillig zijn om ons voor Hem neer te buigen, zoals Hij Zich voor ons neergebogen heeft, zal Hij opnieuw tot ieder van ons Zich neerbuigen en wij zullen ervaren, dat wij geen ongelijk span met Hem vormen. Terwijl wij dieper binnendringen in de gemeenschap van Zijn vernedering en Of onszelf vernederen Of verdragen dat wij door mensen vernederd worden, mogen wij erop rekenen, dat de Geest van Zijn verhoging, de Geest van God en van heerlijkheid op ons zal rusten. De tegenwoordigheid en de kracht van de verheerlijkte Christus zullen komen tot hen die een nederige geest hebben. Wanneer God weer Zijn rechtmatige plaats in ons kan hebben, zal Hij ons verhogen. Zorg voor Zijn heerlijkheid, door uzelf te vernederen, Hij zal voor uw roem zorgen, door uw nederigheid te volmaken, door in u, als uw eeuwig leven, de Geest van Zijn Zoon te geven. Als het alles doordringende leven van God van u bezit neemt, zal niets zo natuurlijk, niets zo aangenaam zijn, als niets te wezen, met geen enkele gedachte of wens meer voor uzelf, omdat Hij die alles vervult, u geheel in beslag neemt. "Zeer gaame zal ik dus in zwakheden nog meer roemen, opdat de kracht van Christus over mij kome" (2 Cor. 12:9b).

Hebben wij hier niet de reden waarom onze toewijding en ons geloof zo weinig gebaat hebben in het najagen van de heiligheid? Het was door het eigen ik en haar eigen kracht dat het werk gedaan werd in naam van het geloof; het was voor het eigen ik en haar geluk dat God erbij geroepen werd; het was, onbewust, maar toch waar, dat onze ziel zich verheugde in onszelf en in onze heiliging. Wij hebben nooit geweten dat nederigheid, absolute, blijvende, aan Christus gelijkvormige nederigheid en zelfverzaking, die ons gehele leven tegenover God en mensen doortrekt en kenmerkt, het voornaamste bestanddeel was van het leven der heiligmaking dat wij zochten.

Enkel als eigendom van God, verlies ik mijzelf. Zoals men in de hoogte en breedte en in de heerlijkheid van de zonneschijn de geringheid van het stofje, dat in zijn stralen speelt, ziet, zo ook doet nederigheid ons onze plaats innemen in Gods tegenwoordigheid en niets anders zijn dan een stofje, wonend in de zonneschijn van Zijn liefde.

Moge God ons leren, dat nederig zijn, niets zijn in Zijn tegenwoordigheid, de hoogste trap en de grootste zegen is van het christelijk leven. Hij spreekt tot ons: "In de hoge en in het heilige woon Ik en bij de verbrijzelde en nederige van geest" (Jes. 57:15). Laat dit ons deel zijn!

Aantekeningen

Aantekening A. — "Dit alles om het door de gewesten van de eeuwigheid bekend te maken, dat hoogmoed de hoogste engelen tot duivelen kan verlagen en nederigheid gevallen vlees en bloed tot de tronen van engelen kan verhogen. Zo is dit het grote doel van God om een nieuwe schepping uit een gevallen koninkrijk van engelen op te wekken; tot dit doel bevindt het zich in staat van oorlog tussen het vuur en de trots van de gevallen engelen en de nederigheid van het Lam van God, opdat de laatste bazuin deze grote waarheid door de diepte van de eeuwigheid zal doen weerklinken, dat het kwaad geen ander begin kan hebben dan in de hoogmoed en geen einde dan in de nederigheid. Dit is de waarheid: de hoogmoed in u moet sterven of niets van de hemel kan in u leven. Geef uzelf, onder de banier van de waarheid, over aan de zachtmoedige en nederige geest van de heilige Jezus. Nederigheid moet het zaad zaaien, anders kan er geen oogst in de hemel zijn. Beschouw de hoogmoed niet slechts als een onbetamelijk temperament, noch de nederigheid als een betamelijke deugd; want het ene is de dood en het andere is het leven; het ene is de hel, en het andere is de hemel. Zoveel als u van de hoogmoed in u hebt, zoveel leeft er van de gevallen engel in u; zoveel als u van ware nederigheid hebt, zoveel hebt u van het Lam van God in u. Als u kon zien wat ieder begin van hoogt wed uw ziel aandoet, u zou alles wat u ontmoet, smeken de adder van u af te scheuren, al was het ook met verlies van een hand of een oog. Kon u maar zien, welk een lichtgevende, Goddelijke, hervormende kracht er in de nederigheid is, hoe zij het vergif van uw aard uitdrijft en plaats maakt voor de Geest van God om in u te wonen, u zou liever wensen de voetbank van geheel de wereld te zijn, dan er ook maar het geringste deel van te missen". — De Geest van het Gebed, Afd. 2, pag. 73. Ed. of Moreton; Canterbury, 1893.

Aantekening B. — "Wij moeten twee dingen weten: 1. dat onze zaligheid geheel daarin bestaat, dat wij van onszelf of van wat wij van nature zijn, gered worden; 2. dat uit de aard der zaak voor ons niets anders deze redding of deze redder zijn kan, dan zulk een nederigheid van God dat deze boven alle beschrijving is. Vandaar de eerste onveranderlijke voorwaarde van de Zaligmaker voor de gevallen mens: Tenzij iemand zichzelf verloochent, kan hij Mijn discipel niet zijn. Het eigen ik is het totale kwaad van de gevallen natuur: zelfverloochening is ons vermogen om gered te worden; nederigheid alleen kan ons redden ... Het ik is de wortel, de takken, de boom van al het kwaad van onze gevallen staat. Al de onheilen van de gevallen engelen en mensen hebben hun oorsprong in de hoogmoed van het ik. Aan de andere kant zijn al de deugden van het hemelse leven de deugden van de nederigheid. Het is de nederigheid alleen die de onoverkomelijke kloof tussen hemel en hel overbrugt. Wat is dan, of waarin ligt de grootste strijd voor het eeuwige leven? Het ligt alles in de strijd tussen hoogmoed en nederigheid: hoogmoed en nederigheid zijn de twee hoofdmachten, de twee koninkrijken die strijden om het eeuwig bezit van de mens. Er bestond nimmer een nederigheid en er zal ook nimmer een nederigheid zijn als die van Christus. Hoogmoed en zelfzucht bezitten alles van de mens, totdat de mens alles heeft van Christus. Daarom strijdt alleen hij de goede strijd, wiens verlangen het is dat de zelfvergodende natuur, die hij van Adam geërfd heeft, gedood mag worden door de bovennatuurlijke nederigheid van Christus, die in hem tot leven gebracht is". — W. Law. Toespraak tot de geestelijken, pag. 53.

Aantekening C. — Afsterven aan het eigen ik of onder haar macht uitkomen, is niet en kan niet tot stand gebracht worden door enige actieve weerstand die wij kunnen bieden door middel van de krachten der natuur. De enige ware weg waarlangs wij aan onszelf kunnen sterven, is de weg van lijdzaamheid, zachtmoedigheid, nederigheid en overgave

aan God. Dit is de waarheid en de volmaaktheid van het afsterven aan zichzelf ... Want indien ik u vraag wat de betekenis is van het Lam van God, moet u mij dan niet zeggen, dat het is en betekent: volmaaktheid van de lijdzaamheid, de zachtmoedigheid, de nederigheid en de overgave aan God? Moet u daarom niet zeggen, dat een verlangen naar en een geloof in deze deugden een zich toewijden aan Christus is, een overgave van uzelf aan Hem en de volmaaktheid van het geloof in Hem is! En dan, omdat deze neiging van uw hart om af te dalen in lijdzaamheid, zachtmoedigheid, nederigheid en overgave aan God, waarlijk is het opgeven van alles wat u bent en alles wat u hebt van de gevallen Adam, is het een volkomen verlaten van alles wat u hebt om Christus te volgen; het is uw hoogste daad van geloof in Hem. Christus is nergens anders dan in deze deugden; wanneer die er zijn, is Hij in Zijn eigen Koninkrijk. Laat dit de Christus zijn die u volgt.

De Geest van Goddelijke liefde kan niet in enig gevallen schepsel geboren worden, totdat het verkiest dood te zijn aan geheel zijn eigen ik in een geduldige, nederige overgave aan de macht en de barmhartigheid van God.

Ik zoek vóór alles mijn redding in de verdiensten en de tussenkomst van het zachtmoedige, nederige, geduldige, lijdende Lam van God, die alleen de macht heeft om deze hemelse deugden in mijn ziel te doen geboren worden. Daar is geen mogelijkheid tot redding dan in en door de geboorte van het zachtmoedige, nederige, geduldige, overgegeven Lam van God in onze zielen. Wanneer het Lam van God de ware geboorte van Zijn eigen zachtmoedigheid, nederigheid en de volle overgave aan God in onze zielen heeft tot stand gebracht, dan is het de geboortedag van de Geest der liefde in onze zielen die, wanneer wij dit bereiken, onze zielen zal vergasten op zulk een vrede en blijdschap in God, dat het de herinnering van alles wat wij tevoren vrede en blijdschap genoemd hebben, zal uitwissen.

Deze weg tot God is onfeilbaar. Deze onfeilbaarheid is gegrond in het tweevoudige karakter van onze Zaligmaker:

1. Omdat Hij is het Lam van God, het grondbeginsel van alle zachtmoedigheid en nederigheid in onze ziel;
2. Omdat Hij is het Licht des Hemels, die de eeuwige natuur zegent en deze in een Koninkrijk der hemelen verandert;

— wanneer wij gewillig zijn om rust voor onze zielen te verkrijgen, in zachtmoedige, nederige overgave aan God, dan zal Hij, als het Licht van God en van de hemel, ons met blijdschap vervullen, onze duisternis in Licht veranderen en dat Koninkrijk van God en van liefde in ons beginnen, dat nimmer eindigt. — Zie *Wholly for God*, pp. 84-102. (Het gehele gedeelte verdient een zorgvuldige studie, daar het op bijzondere wijze aantoonst, hoe dit gedurig afdalen in nederigheid voor God, van de zijde van de mensen, de enige weg is om aan zichzelf af te sterven).

Aantekening D. — Het geheim der geheimen: Nederigheid, de ziel van het waarachtig gebed. — Totdat de geest van het hart vernieuwd is, totdat het van alle aardse verlangens ontledigd is en verkeert in een gedurige honger en dorst naar God, wat de ware geest van het gebed is, zolang zullen al onze gebeden min of meer maar toch te zeer gelijk zijn aan lessen die opgegeven worden aan scholieren; en wij zullen meestal alleen onze gebeden bidden, omdat wij ze niet durven nalaten. Maar wordt niet ontmoedigd; neem de volgende raad aan en dan kunt u naar de kerk gaan zonder enig gevaar te lopen van enkel lippenwerk te verrichten of huichelarij te plegen, al mocht er een lied of gebed zijn, waarvan de taal hoger is dan die van uw hart. Doe dit: ga naar de kerk, zoals de tollenaar naar de tempel ging; sta innerlijk in de geest van die houding waaraan hij uiting gaf, toen hij zijn ogen neersloeg en slechts zeggen kon: "o God wees mij zondaar genadig! Blijf onveranderlijk, tenminste wat uw verlangen betreft, in deze gezindheid van uw hart; het zal iedere bede die uit uw mond komt, heiligen; en wanneer er iets gelezen of gezongen of gebeden wordt, wat meer verheven is dan uw hart, indien u dit tot een gelegenheid maakt om dieper af te dalen in de geest van de tollenaar, dan zult u geholpen en ten eerste gezegend worden door deze gebeden en lofzangen, die alleen schenen te behoren bij een hart beter dan het uwe. Dit, mijn vriend, is het geheim der geheimen; het zal u helpen om te maaien waar u niet gezaaid hebt en het zal een voortdurende bron van genade voor uw ziel zijn; want alles wat u innerlijk beroert, of u uiterlijk overkomt, wordt voor u een wezenlijk bezit, indien het in u vindt of opwekt deze nederige geestesgesteldheid. Want niets is tevergeefs of zonder profijt voor de nederige ziel; zij verkeert altijd in een toestand van Goddelijke wasdom; alles wat op haar valt is voor haar als de dauw van de hemel. Berg uzelf daarom in deze vorm van nederigheid; al het goede ligt erin opgesloten; het is als water van de hemel dat het vuur van de gevallen ziel verandert in de zachtmoedigheid van het Goddelijke leven en de olie scheidt waaraan de liefde tot God en mens haar vlam ontleent. Wees derhalve altijd daarin gekleed; laat het zijn als een kleed waarmee u altijd bedekt bent en als een gordel waarmee u omgord bent; adem niets in dan door haar geest; zie niets dan door haar ogen; hoor niets dan door haar oren. En dan, hetzij u in de kerk of buiten de kerk bent. Hetzij u God hoort lofprijzen of het kwade van mensen en van de wereld ontvangt, alles zal tot stichting zijn en alles zal uw groei in het leven van God bevorderen. — *The Spirit of Prayer*. Deel 2, blz. 121.

Een gebed om nederigheid

Ik zal u een onfeilbare toetssteen geven die alle waarheid zal toetsen. Het is deze: Onttrek u slechts voor een maand aan de wereld en aan alle andere omgang; schrijf noch lees, noch beredeneer iets met uzelf, staak al de vroegere activiteiten van uw hart en geest: blijf, met al uw kracht de gehele maand zo aanhoudend als u kunt, in de hier volgende geest van gebed voor God. Bid dikwijls op uw knieën; maar hetzij u zit, loopt of staat, wees altijd innerlijk verlangend en rustig biddend dit ene gebed tot God: dat Hij in Zijn grote goedheid u mag bekendmaken met en uit uw hart mag wegnemen, iedere soort of vorm of graad van hoogmoed, hetzij veroorzaakt door boze geesten of door uw eigen bedorven natuur: en dat Hij in u mag doen ontwaken die diepste diepte en waarheid van die nederigheid die u bekwaam kan maken voor Zijn Licht en Zijn Heilige Geest.

Verwerp iedere gedachte behalve die van wachten en bidden op deze manier, uit de grond van uw hart met zulk een waarheid en ernst als mensen in pijniging verlangen te bidden om ervan verlost te worden ... Indien u uzelf in waarheid en oprechtheid aan deze geest van gebed kunt en wilt overgeven, dan waag ik te beweren dat, indien u tweemaal zoveel boze geesten in u had als Maria Magdalena, zij allen uitgeworpen zullen worden en u met haar ertoe gedrongen zult worden, tranen van liefde te wenen aan de voeten van de Heilige Jezus. — The Spirit of Prayer, blz. 124